

**RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO
ZA LATA 2010-2011**

powiat raciborski
zielona oaza kultur

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011

ul. Niemodlińska 79 pok. 22-23
45-864 Opole
tel./fax: 77 454-07-10, 077 474-24-57
kom. 605-26-24-27
e-mail: albeko@poczta.fm

Wykonawcą
Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego
za lata 2010 – 2011 był zespół firmy ALBEKO z siedzibą w Opolu
w składzie:

mgr inż. Beata Podgórska
mgr inż. Jarosław Górniak
mgr inż. Paweł Synowiec
mgr Marta Stelmach
Mateusz Podgórski

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP	4
2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY WEJŚCIOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W POWIECIE RACIBORSKIM ZA LATA 2010-2011.....	4
3. ZAKRES AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU RACIBORSKIEGO NA LATA 2008-2011 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2015.....	5
4. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ZA LATA 2010-2011 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW.	6
4.1 POPRAWA JAKOŚCI WÓD I ZABEZPIECZENIE PRZECIWPOWODZIOWE.....	7
4.2 RACJONALIZACJA GOSPODARKI ODPADAMI.....	10
4.3 POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	13
4.4 OCHRONA I WZROST RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZOWEJ, DOSKONALENIE SYSTEMU OBSZARÓW CHRONIONYCH, STAŁA DBAŁOŚĆ I RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI PRZYRODY.	20
4.5 ROZPOZNANIE I ZMNIEJSZENIE UCIAŻLIWOŚCI HAŁASU NA TERENIE POWIATU.	24
4.6 PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ SPOŁECZEŃSTWA.....	30
4.7 OCHRONA I WŁAŚCIWE WYKORZYSTANIE ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW GLEBOWYCH ORAZ ZACHOWANIE WYSOKICH WALORÓW EKOLOGICZNYCH OBSZARÓW ROLNICZYCH, A TAKŻE ROZPOZNANIE I WYTYPOWANIE OBSZARÓW POTENCJALNIE ZAGROŻONYCH OSUWANIEM SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	33
4.8 MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH W ŚRODOWISKU.	37
4.9 ZMNIEJSZANIE ZAGROŻENIA DLA MIESZKAŃCÓW I ŚRODOWISKA Z POWODU AWARII PRZEMYSŁOWYCH I TRANSPORTU MATERIAŁÓW NIEBEZPIECZNYCH.....	37
4.10 PROMOWANIE I ROZWÓJ TURYSTYKI NA TERENIE POWIATU RACIBORSKIEGO.	39
4.11 WŁAŚCIWA REKULTYWACJA TERENÓW WYEKSPLOATOWANYCH, BIEŻĄCA REKULTYWACJA WYROBISK POEKSPLOATACYJNYCH, EFEKTYWNE WYKORZYSTYWANIE EKSPLOATOWANYCH ŹRÓD ORAZ OCHRONA ZASOBÓW ŹRÓD NIEZAGOSPODAROWANYCH.....	41
4.12 OCHRONA I WŁAŚCIWE WYKORZYSTANIE ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW GLEBOWYCH ORAZ ZACHOWANIE WYSOKICH WALORÓW EKOLOGICZNYCH OBSZARÓW ROLNICZYCH, A TAKŻE ROZPOZNANIE I WYTYPOWANIE OBSZARÓW POTENCJALNIE ZAGROŻONYCH OSUWANIEM SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	42
5. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI.....	43
6. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA.....	55
7. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA.....	55
8. STRESZCZENIE.....	56
9. LITERATURA.	57

1. WSTĘP

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku „Prawo ochrony środowiska” (Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 z późn. zm. – tekst jednolity) Zarząd Powiatu co 2 lata sporządza raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska, który przedstawia Radzie Powiatu.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015” została przyjęta Uchwałą Nr XXIV/237/2008 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 28 października 2008 r. i obejmowała cele z „Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014”.

Ustawa „Prawo ochrony środowiska” nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji powiatowego Programu ochrony środowiska. W samym Programie założono, iż analiza realizacji programu polegać będzie przede wszystkim na monitorowaniu czyli obserwacji zmian w wielu wzajemnie ze sobą powiązanych sferach funkcjonowania danego obszaru (ekonomicznej, społecznej, ekologicznej itp.).

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego założono, że system monitoringu dla powiatu powinien zawierać n/w działania, które pozwolą na bieżące monitorowanie jego realizacji:

1. systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji poszczególnych zadań Programu; wynikiem tych działań będzie materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen,
2. uporządkowanie, przetworzenie i analiza danych empirycznych; otrzymany materiał będzie służył przygotowaniu raportów,
3. przygotowanie raportów z realizacji zadań ujętych w Programie,
4. analiza porównawcza osiągniętych wyników z założeniami Programu; określenie stopnia wykonania zapisów przyjętego Programu oraz identyfikacja ewentualnych rozbieżności,
5. analiza przyczyn odchyłeń oraz określenie działań korygujących polegających na modyfikacji dotychczasowych oraz ewentualne wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia,
6. przeprowadzenie zaplanowanych działań korygujących.

2. ZAKRES DANYCH PODSTAWOWYCH, DOKUMENTY WEJŚCIOWE DO RAPORTU O STANIE ŚRODOWISKA W POWIECIE RACIBORSKIM ZA LATA 2010-2011.

Dane podstawowe do wykonania Raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego” za lata 2010-2011 stanowią głównie:

- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015;
- sprawozdania opisowe z realizacji budżetu powiatu za lata 2010 i 2011,
- informacje statystyczne GUS (dostępne w pełnym zakresie za rok 2010, i w niepełnym zakresie za rok 2011),
- informacje pozyskane ze Starostwa Powiatowego w Raciborzu,
- raporty o stanie środowiska w województwie śląskim wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach,
- rejestr form ochrony przyrody publikowany przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Katowicach,
- opracowania własne.

3. ZAKRES AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU RACIBORSKIEGO NA LATA 2008-2011 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2015.

W "Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015" sformułowano:

- cele ekologiczne długoterminowe do 2015 roku wraz z kierunkami działań, ujęte jako zalecenia dla gmin Powiatu Raciborskiego, zalecenia dla zakładów funkcjonujących na terenie Powiatu Raciborskiego oraz określone jako zadania własne powiatu,
- priorytety i cele ekologiczne do 2011 roku i przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w latach 2008-2011 wraz z ich kosztami i źródłami finansowania (tzw. plan operacyjny),
- zarządzanie środowiskiem, w tym instrumenty zarządzania środowiskiem, monitoring jakości środowiska, struktura zarządzania środowiskiem, zarządzanie programem, główne działania w ramach zarządzania środowiskiem,
- aspekty finansowe wdrażania Programu, w tym założenia szacunku kosztów realizacji Programu, szacunkowe koszty realizacji Programu w latach 2008 – 2011, strukturę finansowania.

3.1 Zawartość Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego za lata 2010-2011

Niniejszy Raport dokonuje oceny w zakresie:

- realizacji przedsięwzięć w latach 2010-2011 i ich kosztów,
- realizacji poszczególnych celów.

Ponadto w Raporcie przedstawiono krótką analizę zmian w zakresie uwarunkowań realizacji "Programu ...", jakie zaszły w latach 2010-2011.

Raport przedstawia (w zakresie tak poszczególnych komponentów środowiska) realizację zadań określonych w przyjętym w Programie Ochrony Środowiska układzie zadań własnych i koordynowanych:

- *zadania własne powiatu* (pod pojęciem zadań własnych należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków budżetowych i pozabudżetowych będących w dyspozycji powiatu),
- *zadania koordynowane* (pod pojęciem zadań koordynowanych należy rozumieć pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków samorządów gminnych, instytucji i przedsiębiorstw, osób fizycznych oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla wyższego, bądź instytucji działających na terenie powiatu, ale podległych bezpośrednio organom centralnym)

Ciągła poprawa stanu środowiska, będąca uogólnionym celem każdego praktycznie programu ochrony środowiska, w aspekcie stanu środowiska na poziomie powiatu – jest wypadkową działań tak urzędów (w tym Starostwa Powiatowego) jak i instytucji i przedsiębiorstw szczebla powiatowego jak i gminnego. Udział poszczególnych gmin z terenu Powiatu Raciborskiego w poprawie stanu środowiska powiatu określony jest w gminnych programach ochrony środowiska. Gminy przygotowują gminne raporty z wykonania swoich programów ochrony środowiska, nie są one jednak ustawowo przekazywane do Starostwa Powiatowego. Działania gmin ukierunkowane są, w związku z posiadanymi kompetencjami na nieco inne pola niż powiatu. Dotyczy to zwłaszcza gospodarki wodno – ściekowej, której inwestycje prowadzone są przez gminy i podległe im jednostki. Zadania realizowane przez gminy, z budżetów gmin, są przedmiotem gminnych raportów z wykonania programów ochrony środowiska. Niniejszy raport jest zestawieniem działań i kosztów prowadzonych przez Starostwo Powiatowe w Raciborzu.

Wartością dodaną Raportu jest podsumowanie wykonania Programu Ochrony Środowiska za lata 2010-2011 wraz z wnioskami oraz propozycja działań korygujących i naprawczych w stosunku do kolejnej aktualizacji Programu.

4. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ZA LATA 2010-2011 WRAZ Z ANALIZĄ WYDATKÓW.

Priorytety ekologiczne na lata 2008-2011:

Zgodnie z dokumentem "Programu ochrony środowiska dla Powiatu Raciborskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą do roku 2015" uznano następującą hierarchię potrzeb:

1. Gospodarka wodno - ściekowa.
2. Gospodarka odpadami.
3. Ochrona powietrza atmosferycznego.
4. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego.
5. Ochrona przed hałasem.
6. Rozwój edukacji ekologicznej.
7. Ochrona powierzchni ziemi i gleb.
8. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.
9. Zwalczanie i zapobieganie awariom przemysłowym.
10. Turystyka i rekreacja.
11. Ochrona zasobów kopalin.

Kryterium wyboru priorytetów ekologicznych do realizacji w najbliższym czasie (do roku 2011) stanowiło pełne wdrożenie prawa wspólnotowego w zakresie priorytetowych komponentów środowiska i ich uciążliwości oraz wybór priorytetowych przedsięwzięć zmierzających do poprawy aktualnego stanu środowiska.

Priorytety te znalazły wyraz w planowanych do realizacji zadaniach na lata 2008 - 2011, w podziale na zadania własne i koordynowane.

Cele strategiczne:

W ramach określonych powyżej priorytetów realizowane są cele strategiczne:

- utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania systemów wodnych,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- racjonalizacja systemu gospodarki odpadami,
- polepszenie jakości powietrza,
- racjonalne użytkowanie zasobów przyrody ,
- ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz doskonalenie systemu obszarów chronionych,
- zachowanie istniejących zasobów leśnych oraz zwiększanie powierzchni lasów i wzrost ich bioróżnorodności biologicznej,
- rozwój edukacji ekologicznej,
- wykształcenie u mieszkańców Powiatu Raciborskiego nawyków kultury ekologicznej oraz poczucia odpowiedzialności za stan i ochronę środowiska,
- ochrona i właściwe wykorzystanie istniejących zasobów glebowych oraz zachowanie wysokich walorów ekologicznych obszarów rolniczych,
- monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku,
- zmniejszanie zagrożenia dla mieszkańców i środowiska z powodu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych,
- efektywne wykorzystywanie eksploatowanych złóż oraz ochrona zasobów złóż niezagospodarowanych (nieeksploatowanych),
- rozpoznanie uciążliwości hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu.

Cele krótkoterminowe do 2011 roku i stopień ich realizacji za lata 2010 – 2011:

Cele krótkoterminowe zawarte w dokumencie "Programu .." zostały sformułowane dla następujących zagadnień:

- poprawa jakości wód i zabezpieczenie przeciwpowodziowe,
- racjonalizacja gospodarki odpadami,

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

- poprawa jakości powietrza atmosferycznego,
- ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej, doskonalenie systemu obszarów chronionych, stała dbałość i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody,
- rozpoznanie i zmniejszenie uciążliwości hałasu na terenie powiatu,
- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- ochrona i właściwe wykorzystanie istniejących zasobów glebowych oraz zachowanie wysokich walorów ekologicznych obszarów rolniczych, a także rozpoznanie i wytypowanie obszarów potencjalnie zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych,
- monitorig pól elektromagnetycznych w środowisku,
- zmniejszanie zagrożenia dla mieszkańców i środowiska z powodu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych,
- promowanie i rozwój turystyki na terenie Powiatu Raciborskiego,
- właściwa rekultywacja terenów wyeksploatowanych.

4.1 Poprawa jakości wód i zabezpieczenie przeciwpowodziowe

4.1.1 Zaopatrzenie w wodę do picia.

Kierunki działań:

- *modernizacja sieci wodociągowej,*
- *likwidacja nieczynnych ujęć wody,*
- *wprowadzanie stref ochrony ujęć,*
- *minimalizacja wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych,*
- *upowszechnienie oszczędzania wody jako zasobu strategicznego.*

4.1.2 Gospodarka ściekowa.

Kierunki działań:

- *poprawa jakości i klasowości wody,*
- *zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i gruntów, w tym budowa systemu oczyszczania ścieków,*
- *ograniczenia zanieczyszczeń powierzchniowych gruntów.*

4.1.3 Ochrona przeciwpowodziowa.

Kierunki działań:

- *budowa systemu retencji wód powierzchniowych,*
- *budowa systemu ochrony przeciwpowodziowej,*
- *zakończenie budowy Zbiornika Racibórz Dolny,*
- *poprawa stanu technicznego i konserwacja cieków wodnych,*
- *odbudowa i utrzymanie właściwego stanu systemu melioracji szczegółowej i podstawowej.*

Zadania własne:

- *edukacja ekologiczna*

Realizacja zadania:

Polska zalicza się do krajów o niewielkich zasobach wodnych, wynoszących w przeliczeniu na mieszkańca około 1 600 m³. W latach suchych wskaźnik ten spada nawet poniżej 1 000 m³. Tymczasem jako próg odnawialnych zasobów wodnych, powodujących jedynie sporadyczne zagrożenie lokalnymi niedoborami wody, przyjmuje się 1700 m³ na osobę. Statystyczny Polak zużywa w ciągu doby o 50 litrów wody więcej niż mieszkańcy Europy.

Zużycie wody w gospodarstwach domowych w Polsce od około 15 lat stale maleje. Z 209 litrów zużywanych w ciągu doby przez jedną osobę w 1990 roku spadło do 104 litrów w 2005 roku i utrzymuje się poniżej średniego zużycia w krajach Unii Europejskiej, które wynosi 130 litrów. Tak duże oszczędności wymusiła przede wszystkim podwyżka cen zimnej i ciepłej wody w latach dziewięćdziesiątych. Zaczęto wówczas wpływać na zmianę nawyków (np. zakręcać krany podczas mycia zębów), dbać o szczelność instalacji oraz montować wodomierze, inwestować w odpowiednie urządzenia zmniejszające zużycie wody.

Techniczne sposoby oszczędzania wody w gospodarstwach domowych można podzielić na następujące grupy:

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

- stosowanie oszczędnych urządzeń do poboru wody w powiązaniu z kształtowaniem właściwych nawyków ich wykorzystywania,
- usprawnienie obiegów ciepłej wody oraz instalowanie urządzeń zapewniających utrzymanie pożądanej jej temperatury,
- centralne zredukowanie ciśnienia wody na poszczególnych piętrach, wyposażenie mieszkań w wodomierze ciepłej i zimnej wody,
- wykorzystywanie wody zużytej (ścieków szarych),
- wykorzystywanie deszczówki (wód opadowych).

Na terenie Powiatu Raciborskiego przeprowadzane są od lat działania edukacyjne o oszczędzaniu wody w placówkach oświatowych i dla lokalnej społeczności. Organizowany jest m. in. „Dzień Wody” przez Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną w Raciborzu. Nauczyciele w szkołach przeprowadzają zajęcia edukacyjne dotyczące praktycznych sposobów oszczędzania wody w gospodarstwie domowym oraz konkursy dla uczniów. Propaguje się oszczędności w zużyciu wody, zakładanie liczników na wodę.

- współpraca przy opracowywaniu programu małej retencji na terenie powiatu

Realizacja zadania:

Według opracowanego w województwie śląskim „Programu małej retencji dla województwa śląskiego” największe zagrożenie wylania i powodzi na terenie Powiatu Raciborskiego występuje ze strony Odry i jej dopływów. Wynika to przede wszystkim z braku zbiorników zaporowych i retencyjnych. Zalania dotyczą obszarów usytuowanych wzdłuż koryta rzeki na całej jej długości. Teren ten obejmuje gminy: Racibórz, Kuźnia Raciborska, Krzyżanowice, Krzanowice, Rudnik i Nędza. Ograniczenie wysokiego zagrożenia powodziowego w dolinie Odry na obszarze województwa śląskiego wymaga współdziałania ze stroną czeską w zakresie osłony hydrologiczno-meteorologicznej, sygnalizacji zagrożenia powodziowego, a także współdziałania w zakresie budowy zbiorników małej retencji. Występowanie obszarów bezpośredniego i potencjalnego zagrożenia należy uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obecnie dostępna, kolejna transza pomocy UE dla Polski, tzw. nowa perspektywa, pozwala na proponowanie planów na lata 2014-2020. Subregion zachodni chciałby m.in. wspierać dodatkowo małą retencję w dorzeczu górnej Odry oraz odtworzenie przeprawy z Nędzy do Ciechowic. Projekty zgłaszane są do bazy Partner 3, która powstaje w Śląskim Urzędzie Marszałkowskim w ramach Zintegrowanego Planu Rozwoju Regionalnego na lata 2012-2020.

Temat ten, był jednym z najważniejszych punktów ostatniego posiedzenia zarządów gmin i powiatów Subregionu Zachodniego (20 lutego 2012r. w Rybniku) wytypowanie kluczowych projektów, które mają być priorytetowe przy nowym rozdziale unijnych środków.

Projekty o dużej wadze mogą być zgłaszane również przez samorządy.

Na terenie gminy Kuźnia Raciborska zaplanowano Polder „Kuźnia Raciborska”, natomiast w gminie Krzanowice zaplanowano Suchy Zbiornik „Krzanowice”.

Zadania koordynowane:

- modernizacja infrastruktury zapewniającej odbiór ścieków

Realizacja zadania:

Zadania realizowane głównie przez Gminy z terenu Powiatu Raciborskiego i działające na ich terenie spółki wodne oraz zakłady komunalne. Realizowane inwestycje zmierzają do wypełnienia zadań i wskaźników określonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych dla aglomeracji znajdujących się na terenie Powiatu Raciborskiego:

Aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego

- PLSL003 – Racibórz,
- PLSL097 – Krzanowice.

Aglomeracje nie stanowiące priorytetu dla wypełnienia Traktatu Akcesyjnego

- PLSL120N – Kuźnia Raciborska,
- PLSL123N – Ruda Kozielska.

Pozostałe aglomeracje w Powiecie Raciborskim:

- Nędza,
- Krzyżanowice.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Do końca zaplanowanego okresu (31.12.2015r.) pozostało jeszcze ponad 3 lata realizacji zaplanowanych zadań, na koniec roku 2010 tylko jedna aglomeracja Powiatu Raciborskiego osiągnęła dotychczas zaplanowany udziału mieszkańców objętych systemem kanalizacji. Głównymi przyczynami wolnego tempa realizacji zadań wynikających z KPOŚK w aglomeracjach jest brak dostępności środków finansowych (dotacje, kredyty, środki własne), duże obszary zabudowy rozproszonej i charakter ukształtowania terenu.

Nakłady poszczególnych gmin na gospodarkę ściekową i ochronę wód w latach przytoczone są w tabeli pt. Wskaźniki monitoringu w rozdziale 5.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Wykonanie monitoringu sieci kanalizacji sanitarnej na terenie dziedzińca – w ramach adaptacji Zamku Piastowskiego w Raciborzu.	701,50
2.	2011	Dotacja majątkowa - gospodarka ściekowa i ochrona wód - dofinansowanie zadania publicznego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rudnik”.	200 000,00

- modernizacja infrastruktury zaopatrującej w wodę

Realizacja zadania:

Według danych Powiatowej Stacji Sanitarnej i Epidemiologicznej w Raciborzu na terenie Powiatu Raciborskiego działa 10 przedsiębiorstw lub spółek wodociągowych zajmujących się zaopatrzeniem mieszkańców w wodę do spożycia, w tym m. in.:

- Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Raciborzu,
- Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Kuźni Raciborskiej,
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Krzanowicach,
- Przedsiębiorstwo Wodociągowe – Kanalizacyjne „Górna Odra” Sp. z o.o. w Krzyżanowicach,
- Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Nędzy,
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Pietrowicach Wielkich,
- Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych w Rudniku.

Niektóre zakłady pracy jak np. Raciborska Spółdzielnia Mleczarska w Raciborzu, Zakłady Przemysłu Cukierniczego „Mieszko” w Raciborzu, Zakłady Przetwórstwa Mięsnego „Maxpol” w Kuźni Raciborskiej, Fabryka Obrabiarek RAFAMET S.A. w Kuźni Raciborskiej i inne, produkują wodę na własne potrzeby. Ponadto do okazjonalnego korzystania z wody służą dwa źródła: w Gródczankach przy kościele św. Krzyża oraz w parku w Tworzkowie.

Woda generalnie pozyskiwana jest z ujęć podziemnych. Wyjątek stanowią miejscowości Rzuchów oraz Kornowac w których woda do spożycia pochodzi z ujęć powierzchniowych. Ujęcia podziemne cechuje na ogół dobra, stabilna jakość wody. Wody te wymagają jedynie zastosowania z reguły prostych procesów uzdatniania polegających na wytrąceniu zawartych w nich związków żelaza i manganu i nie wymagają dezynfekcji.

Woda z sieci wodociągowej, woda służąca do produkcji żywności, czy inna woda publiczna służąca do spożycia podlega nadzorowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Nadzór ten polega na przeprowadzaniu regularnych laboratoryjnych badań jakości wody oraz okresowej kontroli ujęć i urządzeń wodociągowych.

Na terenie Powiatu Raciborskiego prowadzona jest sukcesywnie rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej w poszczególnych gminach. W szeregu gmin powiatu rozbudowie uległy istniejące sieci wodociągowe: W sumie analizując realizację tego zadania należy stwierdzić, iż wszystkie gminy bardzo intensywnie realizują wykonanie, budując lub modernizując sieci wodociągowe. Procent zwodociągowania powiatu na koniec 2010 roku wynosił 93,6 %. Ilość podłączeń prowadzących do budynków z sieci wynosi 16 653 sztuk. Długość samej sieci to 653,8 km.

- modernizacja kanalizacji deszczowej

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane głównie przez Gminy z terenu Powiatu Raciborskiego. w niewielkim stopniu przez Powiat Raciborski.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Realizacja zadania „Adaptacja i remont pomieszczeń oraz wykonanie izolacji przeciwwilgociowej budynków, zagospodarowanie terenu w zakresie dróg wewnętrznych, pozostałego parkingu i zieleni, modernizacja sieci zewnętrznych wraz z oświetleniem przy Placu Okrzei 4 i 4a w Raciborzu” (utwardzenie terenu wraz z wykonaniem kanalizacji deszczowej oraz fragmentu kanalizacji sanitarnej przed budynkiem Starostwa Powiatowego przy Placu Okrzei 4 w Raciborzu).	272 328,94
2.	2010	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Rudach - wykonanie betonowej wylewki przed składem opałowym.	4 257,94
3.	2011	Opracowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie modernizacji dróg wewnętrznych i utwardzenie terenu Starostwa.	142 489,71
4.	2011	Realizacja zadań przez Powiatowy Zarząd Dróg w Raciborzu, w tym: - naprawa i czyszczenie przepustów oraz odtworzenie rowu przydrożnego w ciągu drogi powiatowej 3520S w miejscowości Ponięcice – 55 309,93 zł, - odtworzenie i czyszczenie rowu przydrożnego, czyszczenie przepustów przy drodze powiatowej 3540S w miejscowości Łańce – 34 781,52 zł, - odtworzenie rowu przydrożnego zlokalizowanego w ciągu drogi powiatowej 3503S w miejscowości Jastrzębie – 9 812,18 zł.	99 903,63

4.2 Racjonalizacja gospodarki odpadami

Kierunki działań:

- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów,
- zwiększenie udziału odzysku (w szczególności odzysku energii z odpadów), zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- wprowadzenie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi,
- utrzymanie ilości powstających odpadów komunalnych na poziomie 115 % w stosunku do roku 1999 i recykling na poziomie 10 % odpadów wytworzonych,
- zapewnienie bezpiecznego dla środowiska składowania odpadów niebezpiecznych,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- bieżąca aktualizacja bazy danych o gospodarce odpadami,
- objęcie 100 % mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych,
- rozwój selektywnego zbierania odpadów: niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych, wielkogabarytowych oraz z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury drogowej,
- wspieranie edukacji ekologicznej mieszkańców powiatu,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska,
- zwiększenie efektywności selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych,
- ograniczenie składowania osadów ściekowych, od 2015 całkowite wyeliminowanie składowania,
- usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest do 2032 r.
- całkowite unieszkodliwienie i wyeliminowanie PCB ze środowiska do 2010 r.,
- budowa, rozbudowa i modernizacja linii sortowniczych plastiku i szkła,
- stworzenie wykazu wszystkich istniejących na terenie gminy urządzeń (działających i złomowanych) zawierających PCB oraz miejsc potencjalnego występowania tych substancji jako zanieczyszczenia

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

środowiska – podmioty gospodarcze lub mieszkańcy (posiadacze) będący właścicielami urządzeń lub odpadów, które zawierają PCB powinni zgłosić to do Urzędu Gminy w celu umieszczeniu ich na wykazie,

- usunięcie do roku 2010 wszystkich materiałów i urządzeń zawierających PCB poprzez zorganizowanie systemu selektywnej zbiórki PCB jako odpadu specjalnego:

- od mieszkańców gminy – zbiórka materiałów zawierających PCB w sieci punktów zbierania odpadów niebezpiecznych,

- od przedsiębiorstw – przekazywanie urządzeń i materiałów zawierających PCB podmiotom gospodarczym posiadającym stosowne pozwolenia na odbiór i transport odpadów niebezpiecznych.

- prowadzenie nadzoru nad usuwaniem urządzeń i materiałów zawierających PCB (wykazanych w inwentaryzacji),

- ograniczenie obciążenia środowiska odpadami innymi niż niebezpieczne,

- przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej dotyczącej możliwości wystąpienia PCB w urządzeniach występujących w gospodarstwach domowych oraz zagrożeń jakie może spowodować nieprawidłowe postępowanie z urządzeniami i odpadami zawierającymi PCB,

- zwiększenia stopnia pozyskania olejów odpadowych szczególnie ze źródeł rozproszonych,

- zorganizowania zbierania olejów odpadowych, ze źródeł rozproszonych na poziomie gminy,

- przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji ilości materiałów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie gminy - właściciel, zarządca lub użytkownik terenu, w którym znajduje się azbest musi przeprowadzić przegląd oraz przedstawić ilość materiałów zawierających azbest zlokalizowanych na jego terenie,

- opracowanie powiatowego programu usuwania azbestu z nieruchomości będących własnością osób prywatnych,

- ograniczenie obciążenia środowiska odpadami niebezpiecznymi,

- wspieranie osób fizycznych chętnych we własnym zakresie usuwać z własnych budynków materiały zawierające azbest – często wysokie koszty usunięcia, transportu oraz unieszkodliwienia materiałów zawierających azbest utrudniają i zniechęcają właścicieli nieruchomości do podejmowanie takich działań, dlatego przewiduje się dofinansowanie wymiany pokryć dachowych lub elewacji głównie przez fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (powiatowe i gminne).

Zadania własne:

- edukacja ekologiczna

Realizacja zadania:

Powiat realizował następujące działania edukacyjno-informacyjne, mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami:

- współorganizacja konkursów, warsztatów ekologicznych, festiwali dla mieszkańców powiatu,

- zaangażowanie w ogólnopolskie akcje związane z ekologią: Sprzątanie Świata, Zbieranie Zużytych Baterii,

- współpraca m.in. z gminami, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami działającymi na rzecz ochrony środowiska.

- stworzenie warunków zbierania każdego rodzaju odpadów

Realizacja zadania:

Powiat nie ma żadnego wpływu na stworzenie warunków zbierania każdego rodzaju odpadów - jest to zadanie realizowane przez Gminy. Każda Gmina ma zorganizowaną selektywną zbiórkę surowców wtórnych (papier, tworzywa sztuczne, szkło, w niewielkim stopniu również metale, które ze względu na swoją wartość trafiają zwykle bezpośrednio do skupów surowców wtórnych). Ponadto poszczególne Gminy zbierają odpady wielkogabarytowe oraz odpady niebezpieczne wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych. Gmina Racibórz wprowadziła również zbiórkę odpadów ulegających biodegradacji.

- wspieranie odzysku odpadów

Realizacja zadania:

Powyższe zadanie Powiat realizuje poprzez edukację ekologiczną oraz wydawanie decyzji na odzysk odpadów podmiotom, które złożą stosowny wniosek o prowadzenie działalności w tym zakresie.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Ilość wydanych decyzji
1.	2010	Wydanie decyzji na odzysk odpadów.	2
2.	2011	Wydanie decyzji na odzysk odpadów.	5
- koordynacja działań związanych z gospodarką odpadami w gminach			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, a jego funkcje mają charakter uzupełniający w stosunku do gminy.</p> <p>Gminy natomiast zobowiązane są do wypełniania zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi m.in. z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i rozporządzeń wykonawczych.</p> <p>Realizacja powyższego zadania realizowana była poprzez opiniowanie strategicznych dokumentów z zakresu gospodarki odpadami opracowanych przez Gminy, a także poprzez dopilnowanie terminowości wykonania i złożenia dwuletnich sprawozdań z realizacji gminnych planów gospodarki odpadami.</p>			
Zadania koordynowane:			
- wspieranie wykorzystywania osadów ściekowych			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Powiat może wspierać tego typu działania poprzez wydawanie decyzji na odzysk lub zbieranie wspomnianych odpadów. W 2010 r. do Starostwa Powiatowego wpłynął jeden wniosek o wydanie zezwolenia na zbieranie osadów ściekowych - firma jednak nie uzyskała zezwolenia, ponieważ nie spełniała obowiązujących wymogów.</p>			
- zakupy instalacji i urządzeń, projektów i rozwiązań technicznych wspomagających gospodarkę odpadami			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>W 2010 r. Starostwo Powiatowe wsparło finansowo Gminę Krzyżowice, przekazując dotację na budowę IV kwatery na składowisku odpadów komunalnych w Tworkowie.</p>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Dotacja dla Gminy Krzyżanowice na zadanie „Budowa IV kwatery na składowisku odpadów komunalnych w Tworkowie”.	200 000,00
- zapewnienie bezpiecznego dla środowiska składowania odpadów			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Powiat corocznie dofinansowuje osobom fizycznym działania związane z demontażem, usuwaniem i unieszkodliwianiem elementów zawierających azbest (dofinansowanie polega na jednorazowym zwrocie części kosztów - do 50 % jednak nie więcej niż 1 000,00 zł). W 2010 r. po likwidacji gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska, w związku z brakiem prawnych możliwości udzielania dotacji zaprzestano ich udzielania. Wypłacono jedną dotację, która stanowiła zobowiązanie podjęte przez PFOŚiGW w 2009 r. Natomiast w 2011 r. po przywróceniu możliwości udzielania dotacji udzielono ich 86 osobom fizycznym.</p> <p>Odpady zawierające azbest ze względu na negatywny wpływ na zdrowie ludzi i stan środowiska zaliczone zostały do odpadów niebezpiecznych. Dzięki dofinansowaniom mniej odpadów tego rodzaju trafia w sposób niekontrolowany do środowiska.</p>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Usunięcie i unieszkodliwianie azbestu z obiektu budowlanego położonego w Pietraszynie, Gm. Krzanowice przy ul. Babia Góra 7.	1 000,00
2.	2011	Dofinansowanie kosztów związanych z demontażem, usuwaniem i unieszkodliwianiem elementów zawierających azbest dla osób fizycznych z Powiatu Raciborskiego.	79 754,46

4.3 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego.

Kierunki działań:
<ul style="list-style-type: none">
- redukcja niskiej emisji, ograniczenie emisji CO₂ (oraz NO_x+SO_x), ograniczenie strat energetycznych,
- zintegrowanie i rozbudowa systemu ciepłowniczego, rozwój odnawialnych systemów produkcji energii,
- instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powstałych w procesach spalania w zakładach przemysłowych,
- wspieranie inwestycji odnawialnych źródeł energii,
- przebudowa świadomości społecznej w zakresie racjonalnego użytkowania energii,
- promocja wykorzystywania alternatywnych źródeł energii cieplnej,
- termorenowacja budynków,
- bieżąca modernizacja dróg ,
- wspieranie budowy infrastruktury rowerowej,
- modernizacja taboru komunikacji autobusowej,
- promowanie i tworzenie warunków dla zwiększenia się udziału podróży transportem zbiorowym.
Zadania własne:
- edukacja ekologiczna
Realizacja zadania:
<p>Zadanie realizowane przez Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, placówki oświatowe oraz pozarządowe organizacje ekologiczne, poprzez prowadzenie systematycznych działań edukacyjnych w zakresie oszczędności energii cieplnej i elektrycznej, stosowania proekologicznych nośników energii, szkodliwości spalania materiałów odpadowych w kotłowniach domowych , itp.</p> <p>Powiat Raciborski realizuje zadanie m.in. poprzez wystąpienia w audycjach radiowych i telewizyjnych, w których omawiana jest jakość powietrza z uwzględnieniem zapisów obowiązującego Programu Ochrony Powietrza dla Województwa Śląskiego, a także w audycjach traktujących o szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych.</p> <p>Zadanie realizowane również poprzez uświadamianie konieczności oszczędzania energii przeznaczonej na ogrzewanie pomieszczeń oraz opomiarowanie budynków mieszkalnych, realizowane głównie przez właścicieli i zarządców budynków. Systemy indywidualnego rozliczania kosztów energii cieplnej, poprzez zwiększanie świadomości użytkowników oraz działanie efektu psychologicznego (zamontowane w mieszkaniach urządzenia) dyscyplinują mieszkańców w zakresie sposobu użytkowania energii. Prowadzi to również do bardziej racjonalnego gospodarowania dostarczonym ciepłem i przekłada się na zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych związanych z ogrzewaniem lokalu. Wdrożenie indywidualnej metody rozliczeń kosztów eksploatacyjnych związanych z ogrzewaniem przyczynia się do znacznego zmniejszenia zużycia energii cieplnej w nieruchomościach. Średnie roczne oszczędności wynoszą od 10 % do 26 % w stosunku do okresu sprzed zamontowania podzielników kosztów ogrzewania. Warunkiem koniecznym racjonalnego użytkowania energii cieplnej w budynku jest modernizacja instalacji grzewczej, jej opomiarowanie i indywidualne rozliczanie kosztów ogrzewania. Wdrożenie indywidualnego systemu rozliczania kosztów ciepła w procesie termomodernizacji budynków jest najtańszą metodą zmniejszenia zużycia ciepła w nieruchomości. Z analiz prowadzonych przez firmy rozliczeniowe wynika, że czas zwrotu nakładów wraz z kosztami rozliczeń jest zdecydowanie najkrótszy w stosunku do innych prac i wynosi nie więcej niż 2 lata.</p> <p>Obowiązek opomiarowania budynków nowo wznoszonych wynika z obowiązujących przepisów, tj. „Warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie”. Prowadzi to do zamierzonego przez ustawodawcę efektu obniżania zużycia energii cieplnej w budynkach spełniających obowiązujące aktualnie wymagania określone w warunkach technicznych w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej.</p> <p>Obecnie w kraju indywidualne rozliczanie zużycia ciepła na cele grzewcze w budynkach wielorodzinnych jest stosowane w ok. 50% mieszkań ze wspólną instalacją ogrzewczą. Piętnastoletni okres stosowania w Polsce indywidualnego rozliczania kosztów ciepła potwierdził słuszność rozpowszechniania tej metody. Oprócz generowania znacznych oszczędności w zużyciu energii cieplnej, indywidualne rozliczanie pełni również rolę edukacyjną - indywidualni odbiorcy ciepła</p>

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

przekonują się, że ciepło jest takim samym towarem, jak inne media, że zużycie ciepła można zmierzyć i określić indywidualny koszt jego zużycia, co powinno prowadzić do racjonalnego użytkowania energii cieplnej, tak aby zapewnić komfort cieplny. Stosowanie automatyki pogodowej w kotłowniach lokalnych o domowych, regulatorów, pieców z regulacją temperatury i spalania, skutkujących bardziej racjonalnym wykorzystaniem energii zużywanej na ogrzewanie mieszkań.

- ograniczanie niskiej emisji

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane przez Starostwo Powiatowe w Raciborzu, gminy z terenu Powiatu Raciborskiego oraz przez właścicieli budynków, zarządców obiektów.

Niska emisja (w tym pył zawieszony PM10) może zostać ograniczona poprzez odpowiednią termomodernizację budynków i modernizację kotłowni oraz korzystanie z ekologicznych i odnawialnych źródeł energii, spalanie węgla lepszej jakości lub zamianę nośnika na bardziej ekologiczny. Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego przy lokalizacji inwestycji obowiązuje stosowanie najlepszych dostępnych technik oraz zakaz stosowania paliw o wysokiej emisji zanieczyszczeń. Generalnie we wszystkich gminach zarówno w budynkach komunalnych jak i prywatnych oraz przedsiębiorstwach obserwuje się stałe dążenie do ograniczenia stosowania węgla jako podstawowego nośnika energii cieplnej - na rzecz innych nośników - zwłaszcza odpadów drzewnych oraz gazu.

Realizowany jest Program Ochrony Powietrza dla strefy raciborsko-wodzisławskiej.

Program Ochrony Powietrza dla Województwa Śląskiego dla strefy raciborsko-wodzisławskiej został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego w dniu 16 czerwca 2010r. uchwałą Nr III/52/15/2010. Według Programu Ochrony Powietrza dla województwa śląskiego, część dla strefy raciborsko-wodzisławskiej, działania skierowane na redukcję emisji pyłu PM10 powinny być szczególnie nasilone na obszarach, gdzie wystąpiły przekroczenia. Działania naprawcze wg POP dotyczą miasta Racibórz i Gminy Kornowac.

Stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM10:

Analiza wyników modelowania w Programie Ochrony Powietrza wykazała występowanie obszarów, na których występują przekroczenia stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM10 w poszczególnych punktach strefy. W wyniku modelowania nie stwierdzono przekroczeń stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM10, wartości stężeń średniorocznych na terenie Powiatu Raciborskiego mieszczą się w przedziale od 21,71 do 33,36 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Stężenia 24-godz. pyłu zawieszonego PM10:

Przekroczenia dopuszczalnego stężenia 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 przeanalizowano w układzie percentyli 90,4 ze stężeń 24-godz. Po przeprowadzeniu analizy uzyskanych wyników określono obszary występowania przekroczeń stężeń dopuszczalnych na terenie Powiatu Raciborskiego. Przekroczenia dopuszczalnej wielkości stężeń 24-godz. (powyżej 35 w ciągu roku) występują na obszarze miasta Racibórz oraz na terenie Gminy Kornowac. Wartość percentyla stężeń 24-godz. pyłu zawieszonego PM10 w obszarze Powiatu Raciborskiego nie przekraczała wartości 55 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Stężenia średnioroczne benzo(a)pirenu:

Przekroczenia docelowej wartości stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu obejmują centralne i zachodnie tereny Powiatu Raciborskiego. Ponadto niewielkie obszary przekroczeń benzo(a)pirenu stwierdzono na terenie gminy Krzanowice oraz w miejscowości Pawłów położonej na terenie gminy Pietrowice Wielkie. Dla tych obszarów zaproponowano opracowanie szczegółowych Programów ograniczania niskiej emisji, oraz zestaw działań wspomagających.

Ze względu na zwiększony udział emisji liniowej oraz tła i napływów na tych terenach, oraz zmniejszony udział emisji powierzchniowej działania na tych obszarach koncentrować powinny się na źródłach emisji liniowej oraz na działaniach związanych z niską emisją takich jak ograniczanie i likwidacja ogrzewania węglowego oraz termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej należących do gmin.

Następuje realizacja założeń i zadań POP w poszczególnych gminach. Gminy składają są corocznie sprawozdania z realizacji zadań POP na ustalonych wzorach formularzy.

Prowadzone działania przez poszczególne Gminy z terenu Powiatu Raciborskiego oraz Powiat Raciborski

w 2010 roku:

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

- **Gmina Kornowac:**
  - działania związane z redukcją emisji powierzchniowej - wydatkowano 949 377,64 zł,
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 188 393,29 zł,
- **Gmina Krzanowice:**
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 1555 779,79 zł,
- **Gmina Krzyżanowice:**
  - działania związane z redukcją emisji powierzchniowej - wydatkowano 739 317,38 zł,
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 3 090 057,19 zł,
- **Gmina Nędza:**
  - działania związane z redukcją emisji powierzchniowej - wydatkowano 332 151,88 zł,
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 446 792,07 zł,
- **Gmina Pietrowice Wielkie:**
  - działania związane z redukcją emisji powierzchniowej - wydatkowano 8 701 685 zł,
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 2 703 701,8 zł,
  - pozostałe działania – wydatkowano 150 000 zł,
- **Gmina Racibórz:**
  - działania związane z redukcją emisji powierzchniowej - wydatkowano 3 379 784,81 zł,
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 4 828 245,31 zł,
  - pozostałe działania – wydatkowano 5 751 451,98 zł,
- **Gmina Rudnik:**
  - działania związane z redukcją emisji powierzchniowej - wydatkowano 397 872,55 zł,
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 612 919,91 zł,
- **Powiat Raciborski:**
  - działania związane z redukcją emisji powierzchniowej - wydatkowano 1 518 812,18 zł,
  - działania w zakresie nowych obiektów – wydatkowano 351 180,30 zł,
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 7 645 372,59 zł,
  - pozostałe działania (m.in. edukacja ekologiczna) – wydatkowano 45 095,26 zł.

w 2011 roku:

- **Gmina Kornowac:**
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 188 393,29 zł,
- **Gmina Krzanowice:**
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 58 400 zł,
- **Gmina Krzyżanowice:**
  - działania związane z redukcją emisji powierzchniowej - wydatkowano 3 042 027,11 zł,
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 872 720 zł,
  - pozostałe działania (edukacja ekologiczna) – wydatkowano 300 zł,
- **Gmina Kuźnia Raciborska:**
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 249 700zł,
- **Gmina Nędza:**
  - działania związane z redukcją emisji powierzchniowej - wydatkowano 372 001,00 zł,
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 446 720 zł.
- **Gmina Racibórz:**
  - działania związane z redukcją emisji powierzchniowej - wydatkowano 1 609 950 zł,
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 5 089 750 zł,
  - pozostałe działania (edukacja ekologiczna) – wydatkowano 11 088,35 zł,
- **Gmina Rudnik:**
  - działania związane z redukcją emisji powierzchniowej - wydatkowano 265 300 zł,
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 2 681 900 zł.
- **Powiat Raciborski:**
  - działania związane z redukcją emisji liniowej - wydatkowano 5 256 670 zł,
  - pozostałe działania (edukacja ekologiczna) – wydatkowano 48 770 zł.

Jak wynika z obowiązujących przepisów prawnych zakłady przemysłowe winny uzyskać pozwolenia na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza. W zakresie pozwoleń emisyjnych dla zakładów wydano:

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

w 2010 r. - 1 decyzja
w 2011 r. - 2 decyzje.

Pozostałe zakłady posiadają aktualne pozwolenia emisyjne.

Ponadto przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nakładają m.in. obowiązek uzyskania pozwolenia zintegrowanego, zgłaszania instalacji, kontroli podmiotów emitujących zanieczyszczenia. W latach 2010 – 2011 do Starostwa Powiatowego w Raciborzu wpłynęło odpowiednio 42 i 30 wniosków dotyczących szeroko rozumianej ochrony powietrza.

Powiat Raciborski podejmuje działania mające na celu kontrolę emisji zanieczyszczeń na terenie zakładów przemysłowych. W ramach posiadanych kompetencji urząd przekazuje wszelkie sygnały o emisji zanieczyszczeń odpowiednim służbom (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach).

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Wykonanie audytu energetycznego dla Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Raciborzu.	104 775,47
2.	2011	Obiekty Starostwa Powiatowego w Raciborzu - modernizacja instalacji oświetleniowej w budynku Starostwa.	1 414,50

- modernizacja źródeł ciepła

Realizacja zadania:

Modernizacje źródeł tak komunalnych jak i prywatnych są prowadzone na bieżąco i sukcesywnie. Nowe źródła ciepła charakteryzują się zwykle lepszą sprawnością, wydajnością, z reguły zaopatrzone są już w tzw. automatykę pogodową i regulację.

Podstawowe zalety modernizacji c.o. to:

- zmniejszenie obliczeniowego zapotrzebowania na moc cieplną oraz sezonowego zużycia ciepła do ogrzewania pomieszczeń, czyli zmniejszenie kosztów ogrzewania budynku. Czas zwrotu poniesionych nakładów na modernizację c.o. zazwyczaj nie przekracza 3-4 lat,
- poprawa warunków komfortu cieplnego oraz podwyższenia sprawności regulacji eksploatacyjnej. Prawidłowo wykonana modernizacja c.o. pozwala zapewnić w mieszkaniach oczekiwaną temperaturę,
- ograniczenie strat przesyłania i rozdziału ciepła w instalacji, a także podwyższenie jakości jej eksploatacji,
- usunięcie „wrodzonych” wad systemów ogrzewań dotychczas stosowanych,
- zwiększenie niezawodności dostawcy ciepła i trwałości eksploatacyjnej instalacji.

Podjęcie decyzji o zakresie i wariantach modernizacji wewnętrznej instalacji c.o. (wraz ze źródłem ciepła) powinno być poprzedzane diagnostyką stanu technicznego budynku oraz instalacji. Dopiero na podstawie wyników tej diagnostyki można ustalić zakres prac modernizacyjnych oraz wybrać optymalny wariant modernizacji.

Wielkość nakładów na modernizację wewnętrznych instalacji c.o. zależy od zakresu prac modernizacyjnych, przyjętego wariantu modernizacji, mocy cieplnej instalacji oraz możliwych do uzyskania oszczędności w zużyciu ciepła.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Realizacja zadania pn. „Wykonanie węzła cieplnego oraz wewnętrznej instalacji elektrycznej dla budynku wielofunkcyjnego w Raciborzu przy ul. Ludwika 4”.	40 754,30
2.	2010	Zespół Szkół Mechanicznych - wykonanie konserwacji ksero oraz remontu kotła CO nr 2.	3 219,60
3.	2010	Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego - wykonanie remontu kserokopiarek i kotła CO.	5 429,00
4.	2010	Realizację zadania pn. „Wykonanie kotłowni węglowej ekologicznej w istniejącym budynku Centrum Kształcenia Ustawicznego w Raciborzu przy ul. Zamkowej 1”.	24 815,76
5.	2010	Dom Pomocy Społecznej „Złota Jesień” - wykonanie zmiany	2 568,00

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

		instalacji i sterowania pompy CO w kotłowni.	
6.	2010	Wykonanie sieci ciepłowniczej do Zamku Piastowskiego – w ramach adaptacji Zamku Piastowskiego w Raciborzu.	108 324,54
7.	2011	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 - wykonanie montażu szyby, naprawa instalacji odgromowej i wodno-kanalizacyjnej, remont dachu, remont węzła cieplnego, remont podłogi w klasie oraz konserwację i naprawę sprzętu.	20 891,76
8.	2011	Zespół Szkół Mechanicznych - wykonanie konserwacji kserokopiarki oraz remont kotła CO nr 2.	4 181,53

- termomodernizacja budynków

Realizacja zadania:

Koszty ogrzewania i ciepłej wody są bardzo dużym obciążeniem budżetów domowych. Spowodowane jest to dużym zużyciem oraz systematycznie wzrastającymi kosztami energii. W przeszłości nie przywiązywano specjalnej uwagi do ilości zużywanej energii, gdyż była ona tania. Obecnie ceny energii elektrycznej i ciepła są wysokie a przewiduje się, że będą stale wzrastać. Termomodernizacja polega na wprowadzeniu w budynku zmian, które spowodują, że ciepło nie będzie nadmiernie „uciekało”. Osiąga się to przez dodatkowe ocieplenie budynku oraz usprawnienie instalacji ogrzewania i ciepłej wody. Duże straty ciepła powodują także okna, które wyprodukowane w starej technologii, oprócz niskiej jakości termicznej, są dodatkowo nieszczelne. W niektórych budynkach powierzchnia okien jest zbyt duża – wielkość okien nie wynika z racjonalnego oświetlenia wnętrza światłem dziennym, ale z mody architektonicznej wzorowanej na krajach o ciepłym klimacie. Kolejną ważną przyczyną wysokiego zużycia ciepła jest niska sprawność instalacji grzewczych. Przystarzałe są lokalne źródła ciepła a także węzły ciepłownicze. W związku z tym, w źle izolowanych budynkach, wyposażonych w zużyte i niesprawne instalacje, pomieszczenia mogą być niedogrzone pomimo bardzo dużego zużycia ciepła i ponoszenia wysokich kosztów. Duże zużycie energii cieplnej jest również spowodowane brakiem rozliczania kosztów ogrzewania pomiędzy poszczególnych odbiorców a tym samym brakiem zachęty do oszczędnego gospodarowania ciepłem. Indywidualne rozliczanie kosztów ogrzewania wymaga z kolei możliwości regulacji ogrzewania (pokręta przy grzejnikach) w więc wpływania na sposób wykorzystania ciepła.

Tylko budynek właściwie izolowany, wyposażony w sprawną instalację grzewczą oraz system indywidualnych rozliczeń stwarza warunki komfortu cieplnego w pomieszczeniach przy jednoczesnym ponoszeniu niższych kosztów ogrzewania.

Termomodernizacja obejmuje wykonanie następujących usprawnień:

- ocieplenie ścian, dachów i stropodachów oraz stropów nad nieogrzewanymi piwnicami i podłóg na gruncie,
- wymiana lub remont okien i drzwi zewnętrznych,
- modernizacja lub wymiana źródła ciepła (lokalnej kotłowni lub węzła ciepłowniczego) oraz zainstalowanie automatyki sterującej,
- modernizacja lub wymiana instalacji grzewczej w budynku,
- modernizacja lub wymiana systemu zaopatrzenia w ciepłą wodę użytkową i zainstalowanie urządzeń zmniejszających zużycie wody,
- usprawnienie systemu wentylacji,
- ewentualne wprowadzenie urządzeń wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych np. kolektorów słonecznych, pomp ciepła, kotłów na biomasę itp.

Wymierne efekty wykonanej termomodernizacji poprzez dokonane zmiany w budynku i jego systemie ogrzewania umożliwiają zmniejszenie zużycia energii cieplnej i i obniżenie ponoszonych na eksploatację kosztów. Jednak na podstawie danych z wielu realizacji można określić pewne przeciętne wartości efektów:

- ocieplenie zewnętrznych przegród budowlanych(ścian, dachu, stropodachu, stropu nad piwnicą), bez okien: 15–25 %,
- wprowadzenie usprawnień w węźle cieplnym, w tym automatyki pogodowej oraz urządzeń regulacyjnych: 5–15 %,
- kompleksowa modernizacja wewnętrznej instalacji c.o., w tym hermetyzacja instalacji i izolowanie przewodów, przeprowadzenie regulacji hydraulicznej i zamontowanie zaworów termostatycznych

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

we wszystkich pomieszczeniach: 10–25 %,
- wymiana okien na okna szczelne, o niższej wartości współczynnika przenikania ciepła: 10–15 %.

Polepszenie izolacyjności termicznej budynku jest również istotne ze względu na obowiązujący obecnie wymóg sporządzania certyfikatów (świadczeń energetycznych) nowo budowanych, a także sprzedawanych lub wynajmowanych lokali. Świadczenia te, oprócz podstawowych danych dotyczących budynku, powinny zawierać informacje o jego energochłonności.

Wprowadzenie w życie przepisów dotyczących certyfikacji jest elementem wdrożenia zapisów dyrektywy UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków. Jej założeniem jest promowanie budownictwa energooszczędnego oraz działań mających na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych. Zmniejszenie emisji CO₂ dzięki działaniom termomodernizacyjnym może wynosić 3,5 %.

W opisywanym okresie wykonano szereg działań termomodernizacyjnych w istniejących obiektach prywatnych i komunalnych. Działania te w bieżącej i dalszej perspektywie pozwolą na ograniczenie niskiej emisji.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Zespół Szkół Specjalnych - wykonanie konserwacji i naprawy sprzętu oraz platformy schodowej dla osób niepełnosprawnych, naprawa zmywarki, malowanie klas, montaż drabiny zewnętrznej w pawilonie Gimnazjum, usługi remontowo-budowlane związane z termomodernizacją budynku.	18 520,01
2.	2010	Kompleksowa termomodernizacja budynków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Rudach”.	320 346,00
3.	2010	Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół Specjalnych przy ulicy Królewskiej 19 w Raciborzu”.	1 198 340,00
4.	2010	Wykonanie docieplenia stropodachu sali gimnastycznej w Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym w Raciborzu.	9 716,08
5.	2010	Dotacja na realizację zadania pn. „Termomodernizacja budynku Przedszkola Publicznego w Łęgu przy ulicy Wyzwolenia 8, należącego do Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Zawadzie Książęcej w gminie Nędza”.	48 906,00
6.	2010	Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół Specjalnych w Raciborzu przy ul. Królewskiej 19”.	350 000,00
7.	2010	Kompleksowa termomodernizacja budynków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Rudach”.	150 000,00
8.	2011	Realizacja zadania pn. „Kompleksowa termomodernizacja budynków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Rudach”. Zadanie finansowane było ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2007-2013 (roboty budowlane na tym zadaniu zakończono w grudniu 2011r., w związku z czym protokół odbioru końcowego oraz płatność końcowa nastąpi w 2012r).	957 480,16
9.	2011	Wkład własny do zadania „Kompleksowa termomodernizacja budynków Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Rudach”.	76 399,91
10.	2011	Rozpoczęcie realizacji zadania pn. „Termomodernizacja budynków Przychodni Zdrowia w Raciborzu przy ul. Ocickiej 54A” (przekazanie placu budowy nastąpiło w listopadzie 2011r., natomiast płatność za całość prac jest planowana w 2012r).	51 954,00
11.	2011	Dom Pomocy Społecznej „Złota Jesień” - remont balkonów,	76 576,20

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

		tarasu, schodów zewnętrznych i wymiana stolarki okiennej.	
12.	2011	Dotacja - pomoc dla Gminy Racibórz na wymianę okien w budynku Domu Pomocy Społecznej przy Pl. Jagiełły 3 w Raciborzu.	30 000,00

Zadania koordynowane:

- modernizacja systemu komunikacyjnego

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane przez Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin oraz Zarządców Dróg, a także GDDKiA.

- stosowanie ekologicznych źródeł energii

Realizacja zadania:

W roku 2005 została dokonana ocena potencjału energii odnawialnych we wszystkich gminach powiatów ziemskich województwa śląskiego*. Obszar objęty opracowaniem został wybrany tak, aby nie tworzyć konkurencji z sieciowymi systemami ciepłowniczymi, istniejącymi w większych ośrodkach miejskich. Jedynie w przypadku energii o charakterze regionalnym (energia wiatru, słońca, wód termalnych) analizą objęto cały obszar województwa.

Na terenie powiatu stosowane są ekologiczne źródła energii w postaci np. paneli fototermicznych, pomp ciepła, kotłów wykorzystujących biomasę, wykorzystywanych tak w budynkach prywatnych jak i komunalnych.

Według informacji Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Raciborzu, wspierającego stosowanie ekologicznych źródeł energii, od 27 września do 14 października 2011 roku można było składać w Oddziałach Regionalnych ARiMR wnioski o przyznanie pomocy na inwestycje związane z wytwarzaniem biogazu rolniczego lub energii elektrycznej z biogazu rolniczego;

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Wykonanie inwestycji w Domu Pomocy Społecznej „Złota Jesień” w Raciborzu pn. „Zabudowa układu kolektorów słonecznych do wspomaganie przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynku Domu Pomocy Społecznej”.	280 453,86

- modernizacja systemów odpylających

Realizacja zadania:

Zasady dążenia do zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczenia powietrza spowodowanego emisją z zakładów przemysłowych zostały określone w dyrektywie Rady 84/360/EWG. Dyrektywa ta realizuje zasadę prewencji i regułę ostrożności, uzupełniając ją koncepcją BATNEEC (najlepsza dająca się zastosować technologia nie wymagająca nadmiernych kosztów). Najnowszy sposób rozumienia tej koncepcji jest zawarty w dyrektywie Rady nr 96/61/EWG z dnia 24 września 1996 r. w sprawie zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń (IPPC - Integrated Pollution Prevention and Control).

W prawie wspólnotowym wymagania dotyczące jakości urządzeń ochronnych powiązane są ściśle z problematyką dopuszczalnej emisji - emisja jest dopuszczalna, gdy nie można jej zlikwidować lub ograniczyć mimo zastosowania najlepszej dostępnej techniki BAT (Best Available Techniques). Ustawa Prawo Ochrony Środowiska uwzględnia praktycznie wymagania wszystkich dyrektyw UE.

Najlepsza Dostępna Technika BAT (Best Available Technique - BAT) została zdefiniowana w Dyrektywie (Artykuł 2(11)) w sposób następujący:

- „najlepsze dostępne techniki” to najefektywniejszy i najbardziej nowoczesny stopień rozwoju danej działalności i metod jej prowadzenia, wskazujący na praktyczną możliwość zastosowania danych technik do zapewnienia, co do zasady podstaw dla określania granicznych wartości emisji ustalonych w celu zapobiegania i, tam gdzie to nie jest w praktyce możliwe, w celu generalnego obniżenia emisji i jej oddziaływania na środowisko jako całość,
- „techniki” obejmują zarówno zastosowaną technologię, jak i sposób, w jaki instalacja została zaprojektowana, zbudowana, jest utrzymywana, eksploatowana i wycofana z eksploatacji,
- „dostępne” techniki oznacza techniki, opracowane w stopniu pozwalającym na wprowadzenie ich do odnośnego sektora przemysłowego, na warunkach ekonomicznie i technicznie

uzasadnionych, przy uwzględnieniu kosztów i korzyści, niezależnie od tego czy techniki te są czy też nie są wykorzystywane i opracowywane w danym państwie członkowskim, o ile są one rozsądnie dostępne dla danego podmiotu.

Oceny oddziaływania na środowisko, decyzje środowiskowe dla planowanych przedsięwzięć są realizowane przez organy administracji oraz opiniowane przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Katowicach oraz przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

4.4 Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej, doskonalenie systemu obszarów chronionych, stała dbałość i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody.

Kierunki działań:

- objęcie formami ochrony przyrody pełnej reprezentacji zasobów przyrody powiatu,
- wdrażanie na bieżąco systemu NATURA 2000,
- upowszechnienie i wprowadzanie form indywidualnej ochrony przyrody w postaci użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej,
- rozwój prac inwentaryzacyjnych w zakresie oceny stanu i rozpoznawania zagrożeń różnorodności biologicznej (wykonanie nowych i aktualizacja istniejących waloryzacji przyrodniczych),
- ochronie i renaturalizacji ciągów i połączeń ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych rzeki Odry, Rudy, Psiny i Suminy,
- bieżącej ochronie obszarów i obiektów prawnie chronionych, opracowaniu planów ochrony siedlisk gatunków, które są zagrożone,
- budowie przejść dla zwierząt pod trasami komunikacyjnymi,
- zachowaniu tradycyjnych praktyk gospodarczych na terenach cennych przyrodniczo,
- rozwoju rolnictwa ekologicznego,
- ochronie elementów środowiska przyrodniczo-kulturowego,
- ochronie kompozycji układów zieleni,
- monitoringu ruchu turystycznego,
- selektywnym dostępie do terenów cennych przyrodniczo oraz ochronie tych terenów przed zainwestowaniem i tzw. dzikim zagospodarowaniem (szczególnie terenów PK CKKRW, parków, obszarów dolin rzecznych),
- przeciwdziałanie niekontrolowanemu wyrębom lasów,
- ochrona zasobów leśnych i poprawa kondycji przyrodniczej obszarów leśnych oraz ich otulin,
- zalesianie terenów nieużytkowanych rolniczo i małej wartości rolniczej,
- opracowanie systemów rozwoju i funkcjonowania obszarów chronionych.

Zadania własne:

- ewidencja indywidualnych form ochrony przyrody

Realizacja zadania:

Ewidencja indywidualnych form ochrony przyrody (Rejestr Form Ochrony Przyrody) prowadzona jest przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Katowicach i dostępna na stronie internetowej www.katowice.rdos.gov.pl. Umieszczone są tam następujące rejestry:

- Rezerваты Przyrody - mapa rozmieszczenia,
- Parki Krajobrazowe - mapa rozmieszczenia,
- Użytki Ekologiczne - mapa rozmieszczenia,
- Stanowiska Dokumentacyjne - mapa rozmieszczenia,
- Obszary Chronionego Krajobrazu - mapa rozmieszczenia,
- Zespoły Przyrodniczo Krajobrazowe - mapa rozmieszczenia,
- Pomniki Przyrody,
- mapa rozmieszczenia obszarów Natura 2000.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

- aktualizowanie planów urządzania lasów			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Rudy Raciborskie został przygotowany w 2005 roku, zatwierdzony przez Ministra Środowiska 01.09.2006 roku – lata obowiązywania planu to 2006-2015.			
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Rybnik został przygotowany w 2006 roku, zatwierdzony przez Ministra Środowiska 10.10.2007 roku – lata obowiązywania planu to 2007-2016 (aneks nr 1 – stan na dzień 01.01.2010 został zatwierdzony przez Ministra Środowiska w dn. 06.05.2010r).			
Powierzchnia gruntów leśnych stanowiących własność osób fizycznych i prawnych objęta aktualnymi planami urzędzenia lasu na terenie Powiatu Raciborskiego wynosiła:			
- w 2010r.: 422,6 ha,			
- w 2011r.: 422,6 ha.			
Powierzchnia gruntów objęta inwentaryzacjami stanu lasu:			
- w 2010r.: 78,6 ha,			
- w 2011r.: 78,6 ha.			
- promowanie walorów przyrodniczych powiatu			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Promocja Powiatu Raciborskiego, w tym kwota 361.984,05 zł realizowana była przez Agencję Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przedsiębiorczości na Zamku Piastowskim w Raciborzu.	488 907,82
2.	2010	Agencja Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przedsiębiorczości na Zamku Piastowskim w Raciborzu - realizacja zadania pn. „Wyspa smaków, czyli podróże kulinarne na pograniczu śląsko-morawskim”.	33 660,00
3.	2010	Agencja Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przedsiębiorczości - realizacja zadania na Zamku Piastowskim w Raciborzu pn. „Powiat Raciborski to dobra inwestycja”.	173 513,78
4.	2010	Realizacja projektu unijnego „Śląski Spichlerz – tradycje kulturowe ziemi raciborskiej”, który realizowany jest przez Agencję Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przedsiębiorczości na Zamku Piastowskim w Raciborzu.	147 890,86
5.	2010	Realizacja projektu unijnego „Powiatowy System Informacji o Atrakcjach Kulturowych na Ziemi Raciborskiej” realizowany przez Agencję Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przedsiębiorczości na Zamku Piastowskim w Raciborzu.	494 292,12
6.	2011	Agencja Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przedsiębiorczości na Zamku Piastowskim w Raciborzu - realizacja projektu „Oaza pereł śląskiego gotyku – promocja markowych produktów ziemi raciborskiej na targach turystycznych”.	133 409,20
7.	2011	Promocja Powiatu Raciborskiego, w tym kwota 558 760,88 zł realizowana była przez Agencję Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przedsiębiorczości na Zamku Piastowskim w Raciborzu.	691 342,46
8.	2011	Powiat Raciborski to dobra inwestycja” – projekt realizowany przez Agencję Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przedsiębiorczości na Zamku Piastowskim w Raciborzu.	64 139,20
9.	2011	Realizacja projektu unijnego „Śląski Spichlerz – tradycje	125 874,14 zł.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

		kulturowe ziemi raciborskiej”, realizowanego przez Agencję Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przedsiębiorczości na Zamku Piastowskim w Raciborzu.	
10.	2011	Realizacja zadania pn. „Adaptacja Zamku Piastowskiego w Raciborzu na Ponadgraniczne Centrum Dziedzictwa Kulturowego - Utworzenie Centrum Dziedzictwa Kulturowego Bramy Morawskiej na Zamku Piastowskim w Raciborzu”, w tym 7 622 195,63 zł środki unijne, a 546 680,06 zł to środki własne powiatu.	8 168 875,69
Zadania koordynowane:			
- realizacja zieleni urządzonej			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Utrzymanie zieleni w miastach i gminach - zagospodarowanie terenów zielonych przy budynkach Starostwa Powiatowego.	16 795,42
2.	2011	Wykonanie dokumentacji projektowej oraz wniosku aplikacyjnego do zadania „Średniowieczna osada nad Odrą –utworzenie parku rekreacyjno turystycznego w Raciborzu”.	27 325,00
3.	2011	Adaptacja Zamku Piastowskiego w Raciborzu na Ponadgraniczne Centrum Dziedzictwa Kulturowego - Utworzenie Centrum Dziedzictwa Kulturowego Bramy Morawskiej na Zamku Piastowskim w Raciborzu” - wykonanie projektu dotyczącego usunięcia i pielęgnacji zieleni.	2 214,00
- zalesianie gruntów			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Przy zalesianiu gruntów podstawowe znaczenie ma zgodność ich lokalizacji z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wymaganie to związane jest z realizacją wielu ważnych potrzeb publicznych, w tym: gospodarki wodnej, produkcji rolniczej i hodowlanej, zachowania ładu przestrzennego oraz walorów przyrodniczych i krajobrazowych, a także rozwoju osadnictwa, inwestycji i produkcji przemysłowej. Wynikiem analizy możliwości lokalizacji zalesień jest planistyczne wyznaczenie granicy lasu, będącej umowną linią zamykającą kontur gruntowy – określający obecny i przyszły sposób użytkowania gruntów.</p> <p>Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej oraz inne grunty nadające się do zalesienia, m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych, 2. strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska, 3. hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie <p>Obowiązek zalesiania gruntów ciąży na nadleśniczych w odniesieniu do gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych oraz na właścicielach lub użytkownikach wieczystych pozostałych gruntów.</p> <p>Według informacji Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Raciborzu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w Dziale „Zalesianie gruntów rolnych oraz innych niż rolne” – w roku 2009 złożono łącznie 53 wnioski na kwotę 12,63 mln złotych; pozytywnie zweryfikowanych zostało 47 wniosków na kwotę 11,03 mln zł. W kampanii 2010 roku złożono 42 (37 w ramach schematu I i 5 w ramach schematu II) wnioski na łączną prognozowaną kwotę 847 864,67 zł., dla 34 wniosków wydano postanowienia o spełnieniu niezbędnych warunków przyznania pomocy, dla pozostałych wniosków proces obsługi trwa (nabór zakończony). - w Dziale „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów” - rok 2009 - złożono 209 wniosków o przyznanie pomocy na łączną kwotę 461 200 zł, w 185 sprawach wydano pozytywne decyzje na łączną kwotę 420 650,00 zł (nabór zakończony). Rok 2010 - 			

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

złożono 156 wniosków o przyznanie pomocy, na kwotę 511012,00 zł, wydano 147 decyzji pozytywnych. Rok 2011 - trwa przyjmowanie i obsługa wniosków pomoc z kampanii 2011. W BP ARiMR w Raciborzu w 2010 r. przyjęto 7 wniosków na kwotę 17.800,00 zł., natomiast w 2011r. przyjęto 12 wniosków na kwotę 38.600,00 zł.

- współudział w tworzeniu prawnych form ochrony przyrody

Realizacja zadania:

Na terenie Powiatu Raciborskiego ustanowiono następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar chronionego krajobrazu „Meandry Rzeki Odry” – 162,0 ha,
- Park krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” – powierzchnia parku na terenie powiatu: 19 460 ha + powierzchnia otuliny 1 360 ha,
- Rezerwat przyrody „Łęczczok” – 396,21 ha,
- Użytki ekologiczne: „Starorzecze przy Klasztorze w Rudach Wielkich” (2,11 ha) oraz „Łąka trzęślicowa w Małej Nędzy” (1,2 ha) – łącznie 3,31 ha,
- Pomniki przyrody – 61 szt. (wg informacji z gmin).

Powierzchnia obszarów chronionych wyżej wymienionych wynosi 20 985,3 ha co stanowi około 38,7 % powierzchni powiatu.

Ponadto na obszarze Powiatu Raciborskiego zlokalizowane są obszary NATURA 2000:

- PLH 240010 – Stawy Łęczczok,
- PLH 240013 – Graniczny Meander Odry,
- PLH 240040 – Las koło Tworkowa,
- PLH 240003 – Stawy Wielikąt i Las Tworkowski.

W Referacie Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Rolnictwa Starostwa Powiatowego w Raciborzu z zakresu ochrony przyrody wydano:

- 111 decyzji w 2010 roku (wpłynęło 218 spraw),
- 128 decyzji w 2011 roku (wpłynęło 220 spraw).

- realizacja zieleni izolacyjnej

Realizacja zadania:

Zieleń izolacyjna spełnia wiele funkcji. Jedną z podstawowych jest produkcja tlenu i usuwanie dwutlenku węgla z otoczenia. Przeciętnie jedno drzewo produkuje w ciągu doby tlen, który wystarcza dla kilku osób. Zieleń absorbuje zanieczyszczenia powietrza, a także nieprzyjemne aromaty zastępując je przyjemnym zapachem. Ponadto pasy tzw. zieleni izolacyjnej, poza ograniczeniem zanieczyszczeń, zmniejszają również poziom hałasu.

Stosowanie stref (pasów) zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych przez Zarządców Dróg skutkuje zmniejszeniem uciążliwości hałasu, ze względu na dobre rozpraszanie i absorpcję wysokich częstotliwości przez przydrożną zielenią. Należy dążyć do obsadzenia przydrożnych pasów zieleni, jeśli to możliwe, zwartą roślinnością (najlepiej zimozielone krzewy). Natomiast w przypadku pasów dzielących jezdnię oraz rond, w miarę możliwości oraz rezerwy terenu, skutkuje usypanie niewielkiego wału (do 1m), obsadzonego roślinnością.

- tworzenie ścieżek przyrodniczych

Realizacja zadania:

Obecnie funkcjonujące na terenie Powiatu Raciborskiego ścieżki przyrodnicze znajdują się na terenie nadleśnictw Rudy Raciborskie i Rybnik, na terenie rezerwatu Łęczczok (wytyczono sześć ścieżek dydaktycznych), w Parku Krajobrazowym Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich, oraz nad rzeką Odrą (graniczne meandry). Są to m.in. ścieżki umieszczone w bazie „Przyroda województwa śląskiego” (www.przyroda.katowice.pl):

- ścieżki po parku przypałacowym w Rudach Wielkich - "Obrazy malowane drzewami",
- ścieżki po parku przypałacowym w Rudach Wielkich - "Owady",
- ścieżki po parku przypałacowym w Rudach Wielkich - "Cztery pory roku - jesień",
- leśna dydaktyczna ścieżka rowerowa Rudy Wielkie,
- ścieżka "Żywy Las" Nędza,
- ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza po rez. "Łęczczok" Nędza,
- Arboretum przy św. Krzyżu w Pietrowicach,
- ścieżka dydaktyczna po Arboretum Bramy Morawskiej Racibórz,
- ścieżka dendrologiczna, czyli poznajemy drzewa i krzewy Racibórz,

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

- ścieżka przyrodniczo-edukacyjna "Las Widok" Racibórz.

W 2011 roku w Gminie Krzyżanowice, dzięki zaangażowaniu władz gminnych, polskich i czeskich, przy współpracy WWF-Polska i Fundacji Zielona Liga, na obszarze granicznych meandrów Odry powstała ścieżka przyrodnicza. Oficjalne otwarcie ścieżki przyrodniczej nastąpiło 27 października 2011r. w Szkole Podstawowej w Zabelkowie. Ścieżka przyrodnicza przeznaczona jest przede wszystkim dla nauczycieli i uczniów, jako rodzaj edukacji pozaszkolnej. Podczas lekcji w terenie dzieci i młodzież mogą poznać rzadkie i zagrożone gatunki dziko rosnących roślin, wolno żyjących zwierząt oraz ich siedliska. Długość ścieżki wynosi ok. 3,5 km, a jej przejście zajmuje około 1 godziny. Ścieżka przyrodnicza zbiega się z trasami oznaczonych ścieżek rowerowych, tak więc mogą z niej korzystać nie tylko uczniowie, ale także turyści, którzy przyjeżdżają na meandry. Tematykę ochrony granicznych meandrów Odry przybliżają tematy zawarte na poszczególnych tablicach - stacjach ścieżki przyrodniczej.

Zadania inne:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Nadzór nad gospodarką leśną – dotacja dla Nadleśnictwa Rudy Raciborskie na opłacenie kosztów nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa.	22 000,00
2.	2010	Gospodarka leśna - wypłata ekwiwalentu za prowadzenie uprawy leśnej.	12 673,63
3.	2010	Zakup blankietów kart wędkarskich w ilości 500 sztuk.	292,80
4.	2010	Zakup mundurów i drobnego wyposażenia dla strażników społecznej straży rybackiej.	1 200,08
5.	2011	Nadzór nad gospodarką leśną – nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa dla Nadleśnictwa Rudy Raciborskie oraz wykonanie inwentaryzacji stanu lasów stanowiących własność Powiatu Raciborskiego.	25 950,10
6.	2011	Wypłata ekwiwalentu za prowadzenie uprawy leśnej dla rolników Powiatu Raciborskiego.	11.319,80

4.5 Rozpoznanie i zmniejszenie uciążliwości hałasu na terenie powiatu.

Kierunki działań:

- dokonanie oceny akustycznej wybranych miejsc powiatu (drogi, linie kolejowe),
- wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem (kierunek realizowany na bieżąco),
- kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.

Zadania własne:

- edukacja ekologiczna

Realizacja zadania:

Tematy edukacji ekologicznej związane z wpływem hałasu i wibracji na zdrowie ludzi poruszane są trakcie prowadzenia zajęć z edukacji ekologicznej w placówkach oświatowych dla dzieci i młodzieży, udział dorosłej części społeczeństwa jest określony m.in. możliwością wpływu podczas procesu udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Obecnie cały szereg publikacji prasowych i medialnych prezentuje źródła hałasu i wibracji w środowisku człowieka, rodzaje hałasu i ich wpływ na prawidłowe funkcjonowanie organizmu człowieka oraz zwraca uwagę na wpływ hałasu cywilizacyjnego na ekosystemy naturalne, środowisko życia ludzi i zwierząt.

- modernizacja infrastruktury komunikacyjnej

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane na bieżąco przez Starostwo Powiatowe w Raciborzu oraz zarządców dróg na

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

terenie powiatu. Działania dotyczą m.in. możliwości modernizacji dróg trans granicznych powiatu. Dalszy rozwój pogranicza polsko-czeskiego uwarunkowany jest poprawą dostępności transportowej tego obszaru. Ważne jest więc wspieranie projektów dotyczących modernizacji i rozwoju infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu lokalnym i regionalnym na obszarze pogranicza polsko-czeskiego oraz transgranicznych połączeń komunikacyjnych w celu zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej obszaru pogranicza. Chodzi przede wszystkim o modernizację, rekonstrukcję, budowę i poprawę jakości (stanu technicznego) oraz parametrów infrastruktury transportowej w obszarze.

W tym aspekcie realizowany był projekt „Zwiększenie dostępności komunikacyjnej powiatu raciborskiego do autostrady A1 – modernizacja drogi powiatowej nr 3512S” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, Priorytetu VII Transport, Działania 7.1 Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej, Poddziałanie 7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową.

Przedmiotem projektu była modernizacja odcinka drogi powiatowej, która wpłynie na poprawienie dostępności komunikacyjnej drogi wojewódzkiej nr 935, a co za tym idzie autostrady A1. Długość modernizowanego odcinka wynosi 2 635,70 mb.

Celem głównym projektu jest usprawnienie połączenia komunikacyjnego gmin położonych w zachodniej części Powiatu Raciborskiego z drogą krajową nr 45. Ponadto projekt realizuje cele szczegółowe:

- zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych,
- poprawa stanu nawierzchni drogi,
- poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

Całkowity koszt projektu: 3 652 463,34 zł. Wysokość dotacji z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: 2 218 119,16 zł. Środki własne beneficjenta: 1 434 344,18 zł.

Kolejny Projekt współfinansowany przez Unię Europejską to "Modernizacja transgranicznej drogi na odcinku Tworków - Dehylov". Projekt był finansowany w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska na lata 2007-2013 w ramach działania 1.1 Wzmacnianie dostępności komunikacyjnej. Wartość projektu: 681 255,01 Euro. Kwota przypadająca na modernizację odcinka drogi po stronie polskiej: 147 984,21 Euro. Projekt był realizowany przez Powiat Raciborski, który był partnerem wiodącym, Kraj Morawsko-Śląski oraz Zarząd Dróg Kraju Morawsko-Śląskiego. Jego celem była poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru pogranicza polsko-czeskiego poprzez modernizację drogi transgranicznej Tworków-Dehylov dla zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej, gospodarczej i społecznej.

Cele szczegółowe zadania:

- udrożnienie komunikacji samochodowej, rowerowej i pieszej,
- poprawa jakości i parametrów technicznych drogi,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej oraz turystycznej obszaru,
- polepszenie bezpieczeństwa drogowego.

Po stronie polskiej przedsięwzięcie polegać będzie na modernizacji odcinka drogi powiatowej 3507S od skrzyżowania z DP 3511S do przejścia granicznego Tworków-Hat (wykonanie dokumentacji technicznej, roboty przygotowawcze, ścinka poboczy, odtwarzanie rowów, roboty nawierzchniowe, utwardzanie poboczy).

- modernizacja dróg (powiatowych)

Realizacja zadania:

Zadania realizowane przez Starostwo Powiatowe w Raciborzu.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Powiatowy Zarząd Dróg w Raciborzu w ramach wydatków bieżących - utrzymanie dróg powiatowych. Na remonty i naprawy bieżące przeznaczono kwotę 965 105,15 zł, w tym: 1) remont nawierzchni dróg powiatowych – 343 466,71 zł, 2) remont chodnika w Tworkowie - 8 052,15 zł, 3) remont chodnika w Kuźni Raciborskiej – 20 247,99 zł, 4) remont nawierzchni chodnika ul. Raciborska	4 029 326,22

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

		<p>w Tworkowie – 14 994,89 zł,</p> <p>5) remont chodnika ul. Opawska w Owsiszczach – 55 000,00 zł,</p> <p>6) remont chodnika w Siedliskach – 14 314,65 zł,</p> <p>7) remont chodnika ul. Pogrzebieńska w Raciborzu - 195 071,51 zł,</p> <p>8) remont chodnika ul. Brzeska w Raciborzu- 85 619,85 zł,</p> <p>9) naprawa chodnika ul. Główna w Krzyżanowicach – 4 264,69 zł,</p> <p>10) naprawa środków transportu – 32 470,30 zł,</p> <p>11) wykonanie nakładki w Lekartowie –43 009,48 zł,</p> <p>12) modernizacja odcinka Gamów-Sławienko (I etap) – 148 592,93 zł.</p>	
2.	2010	<p>Remonty w ramach usuwania skutków powodzi w 2010r. przez Powiatowy Zarząd Dróg, w tym:</p> <p>1) remont odwodnienia na odcinku DP 35339 w miejscowości Ruda – 93 829,00 zł,</p> <p>2) remont nawierzchni na obiekcie mostowym w miejscowości Ruda – 49 018,00 zł,</p> <p>3) remont podtopionego korpusu drogowego z elementem odwodnienia w Raciborzu - 261 733,00 zł,</p> <p>4) Remont nawierzchni odwodnienia w Turzu – 113 670,47 zł,</p> <p>5) remont odwodnienia w miejscowości Maków - 64 566,00 zł,</p> <p>6) remont nawierzchni oraz poboczy na odcinku DP Budziska-Ruda-Turze – 177 688,03 zł,</p> <p>7) remont nawierzchni odwodnienia na odcinku DP Bojanów-Borucin – 115 048,98 zł,</p> <p>8) remont odwodnienia na odcinku DP w miejscowości Strzybnik – 49 939,88 zł.</p> <p>Ponadto środki przeznaczone na usługi niezbędne do utrzymania prawidłowego porządku na terenie Powiatu, takie jak akcja zimowa, wycinka i pielęgnacja drzew, czyszczenie i naprawa elementów odwodnienia, odtworzenie i umocnienie skarpy w wyniku intensywnych opadów, odtworzenie rowu na odcinku Pietrowice Wielkie – Cyprzanów, wykonanie oznakowania poziomego na ul. Brzeskiej w Raciborzu.</p>	925 493,36
3.	2010	<p>Zadania inwestycyjne - Powiatowy Zarząd Dróg w Raciborzu - wykonano następujące zadania:</p> <p>1) modernizacja chodnika w Rudyszwałdzie – 333 890,77 zł,</p> <p>2) przebudowa ciągu pieszo-jezdnego ul. Brzeska Racibórz – 736 602,72 zł,</p> <p>3) remont nawierzchni w Pietraszynie ul. Trulleya - 211 285,37 zł,</p> <p>4) wykonanie opaski bezpieczeństwa na ul. Brzeskiej w Raciborzu – 23 823,27 zł,</p> <p>5) instalacja sygnalizacji świetlnej ul. Piaskowa w Raciborzu – 112 240,00 zł,</p> <p>6) remont nawierzchni ul. Bończyka w Pietrowicach Wielkich – 50 045,75 zł,</p> <p>7) modernizacja drogi powiatowej w Łubowicach ul. Eichendorffa - 190 024,52 zł,</p>	2 286 573,00

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

		8) wykonanie nawierzchni chodnikowej w m. Górki Śląskie - 44 462,35 zł, 9) wykonanie przepustów i zjazdów indywidualnych w Modzurowie – 52 230,25 zł.	
4.	2010	Usuwanie skutków powodzi - odbudowa obiektu mostowego w miejscowości Turze.	499 968,00
5.	2010	Dotacja dla Gminy Krzanowice, z przeznaczeniem na zadania „Remont chodnika przy drodze powiatowej nr 3528S, ul. Długa w Krzanowicach” oraz „Remont chodnika przy drodze powiatowej nr 3527S, ul. Rostka w Wojnowicach”.	247 299,37
6.	2010	Realizacja zadania „Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Powiatu Raciborskiego do autostrady A1 - Modernizacja drogi powiatowej nr 3512S”, w tym: - 1 539 882,22 zł to środki własne Powiatu, - 2 211 446,64 zł to środki otrzymane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013;	3 751 328,86
7.	2010	Realizacja zadania „Modernizacja transgranicznej drogi na odcinku Tworków – Dehylov” przeznaczono środki własne Powiatu, stanowiące 15 % dofinansowania zadania współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007 – 2013.	1 578,60
8.	2010	Realizacja zadania „Przebudowa drogi gminnej na Urbanek łączącej drogi powiatowe w Owsiszczech i Bolesławiu z drogą krajową w Tworkowie” przeznaczono środki własne Powiatu; środki zostały przekazane w formie dotacji Gminie Krzyżanowice.	25 000,00
9.	2010	Realizacja zadania „Modernizacja drogi powiatowej nr 3503S (Modzurów)”.	3 917 075,07
10.	2010	Drogi wojewódzkie w ramach porozumień Powiatowy Zarząd Dróg w Raciborzu wykonał remonty częściowe, remonty nawierzchni dróg, a także remonty chodników. Ponadto środki przeznaczono na usługi niezbędne do utrzymania prawidłowego porządku na terenie Powiatu, takie jak akcja zimowa, naprawa elementów odwodnienia, czyszczenie pobocza i rowów, wycinka i pielęgnacja drzew, ścinka poboczy, koszenie, usuwanie skutków ulewnych deszczy, wykonanie kompleksowego oznakowania poziomego i pionowego, pielęgnacja zieleni.	3 052 325,66
11.	2010	Realizacja zadania z Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Powiatu Raciborskiego na lata 2010-2012 pn. „Modernizacja transgranicznej drogi na odcinku Tworków-Dehylov”. Środki te stanowią 85% dofinansowania zadania współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007 – 2013.	8 945,35
12.	2011	Wydatki Powiatowego Zarządu Dróg w Raciborzu w ramach wydatków bieżących na utrzymanie dróg powiatowych oraz na bieżącą działalność jednostki. Na remonty i naprawy bieżące przeznaczono kwotę 409 598,93 zł, w tym:	4 027 780,26

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

		<ul style="list-style-type: none"> - naprawa środków transportowych oraz maszyn – 48 506,38 zł, - remonty nawierzchni dróg (w tym remonty cząstkowe) – 325 716,32 zł, - remont nawierzchni chodnika ul. Rostka w Wojnowicach – 15 728,37 zł, - remont odcinka drogi powiatowej Gamów-Sławienko – 19 647,86 zł. <p>Ponadto środki przeznaczone na usługi niezbędne do prawidłowego utrzymania pasa drogowego, takie jak akcja zimowa, wymiana elementów bezpieczeństwa ruchu, wycinka i nasadzenia drzew, uporządkowanie pasa drogowego, naprawa elementów odwodnienia, pielęgnacja zieleni.</p>	
13.	2011	<p>Inwestycje Powiatowego Zarządu Dróg w Raciborzu, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie dokumentacji na zadanie „Modernizacja DP nr 3500S ul. Podmiejska w Raciborzu” – 9 225,00 zł, - realizacja zadania „Remont drogi powiatowej nr 3526S (Pietrowice - Gródczanki) I etap – 102 512,87 zł, - realizacja zadania „Remont drogi powiatowej nr 3526S (Pietrowice - Gródczanki) II etap – 414 270,19 zł. 	526 008,06
14.	2011	<p>Referat Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Raciborzu - wydatki inwestycyjne w ramach dróg powiatowych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonanie pomiarów natężenia ruchu drogowego przy drodze powiatowej nr 3532S – 4 305,00 zł, - wykonanie ogrodzenia wraz z bramą wjazdową w Powiatowym Zarządzie Dróg w Raciborzu – 18 522,93 zł, - opracowanie dokumentacji projektowej na zadanie pn. "Modernizacja drogi powiatowej nr 3500S – ul. Podmiejska w Raciborzu" – 59 910,00 zł, - realizacja zadania pn. „Modernizacja drogi powiatowej nr 3512S” – 1 257 765,62 zł, - realizacja zadania pn. „Modernizacja dróg powiatowych nr 3503S i nr 3547S” – 4 004 218,72 zł, - dofinansowanie zadania pn. "Remont ul. Eichendorffa wraz z przebudową skrzyżowania ulic Opawskiej, Eichendorffa i Matejki w Raciborzu" – 137 578,13 zł – dotacja w formie pomocy finansowej przekazana Gminie Racibórz, - dofinansowanie zadania pn. "Modernizacja drogi nr 688002S w Rudniku" – 20 000,00zł – dotacja w formie pomocy finansowej przekazana Gminie Rudnik. 	5 502 300,40
15.	2011	<p>Drogi wojewódzkie w ramach porozumień - Powiatowy Zarząd Dróg w Raciborzu wykonał remonty nawierzchni dróg (w tym remonty cząstkowe) na kwotę 541 097,91 zł oraz wykonał przekładkę chodnika przy drodze wojewódzkiej 919 w miejscowości Jankowice na kwotę 24 036,88 zł. Ponadto środki przeznaczone na usługi niezbędne do utrzymania prawidłowego porządku na terenie Powiatu, takie jak akcja zimowa, wycinka drzew, wymiana uszkodzonych barier energochłonnych, uporządkowanie pasa drogowego, naprawa elementów odwodnienia, wymiana i montaż urządzeń sygnalizacji</p>	2 576 969,09

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

		światłej w ciągu drogi wojewódzkiej 935, wykonanie badań laboratoryjnych nawierzchni odcinka drogi wojewódzkiej 919 Jankowice-Rudy.	
Zadania koordynowane:			
- tworzenie pasów zieleni ochronnej			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Realizacja zadania opisana w punkcie 4.4.			
- opracowanie systemu komunikacji			
<i>Realizacja zadania:</i>			
Zadanie opisane wyżej, w punkcie dot. zadań własnych.			
- nadzorowanie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających emisję hałasu			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Zadanie realizowane w ramach aktualizacji gminnych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Stan zagrożenia hałasem przemysłowym ulega ciągłym zmianom, co wiązać należy z przebiegającym procesem restrukturyzacji gospodarki. Jedną z konsekwencji przeobrażeń w gospodarce jest utrzymujący się wzrost zagrożenia akustycznego dla środowiska przez niewielkie zakłady produkcyjne, usługowe i gastronomiczne. Emitują one hałas o relatywnie niewysokim poziomie (przy niewielkich przekroczeniach wartości normatywnych) i niewielkim zasięgu oddziaływania, jednakże ich lokalizacja w pobliżu terenów wymagających ochrony akustycznej powoduje, iż stają się one obiektami uciążliwymi akustycznie o charakterze lokalnym.</p> <p>Obowiązujące w kraju procedury lokalizacyjne pozwalają na skuteczne egzekwowanie ograniczeń emisji hałasu w nowo powstających obiektach przemysłowych oraz drogowych. Dotyczy to również obiektów modernizowanych i rozbudowywanych. Wszystko to skutecznie eliminuje powstawanie nowych obiektów emitujących ponadnormatywny hałas do środowiska.</p> <p>Ograniczenie uciążliwości akustycznej pochodzącej ze źródeł przemysłowych odbywa się głównie na drodze administracyjnej, uprawniony organ (Starosta) wydaje decyzję ograniczającą emisję hałasu do określonego poziomu. W zakresie hałasu przemysłowego, jak wykazują kontrole, obserwuje się wyraźnie obniżenie emisji z zakładów produkcyjnych. Jest to efekt głównie wprowadzania nowych technologii oraz warunków, jakie musi spełniać inwestor w zakresie ochrony przed hałasem w przypadku nowych inwestycji. Dużą i zauważalną uciążliwość wnoszą ciągi komunikacyjne. Gwałtowny rozwój motoryzacji spowodował zmiany klimatu akustycznego, które ulegają postępującemu pogorszeniu.</p> <p>W utrzymaniu dotychczasowego standardu akustycznego dużą rolę odgrywają mieszkańcy oraz służby kontrolne, odpowiedzialne za kontrole (pomiar) w przypadku zgłoszeń pogorszenia się klimatu akustycznego. Pomiar tak planowe, jak i interwencyjne, są wykonywane głównie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Poprawiające się standardy życia mieszkańców – również w zakresie komfortu akustycznego w miejscu zamieszkania i pracy, sprawia, że najczęściej to właśnie mieszkańcy danego terenu zwracają baczną uwagę na pojawiający się wzrost hałasu w ich otoczeniu. Zadanie zakładane jest do zrealizowania w perspektywie długoterminowej, w ścisłej współpracy z gminami z terenu Powiatu Raciborskiego.</p> <p>W latach 2010-2011 Starostwo Powiatowe w Raciborzu wydało następującą liczbę decyzji dot. dopuszczalnych poziomów hałasu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w 2010r.: wpłynęło 5 wniosków dotyczących ochrony przed hałasem, wydano 1 decyzję zobowiązującą do ograniczenia negatywnego oddziaływania, - w 2011r.: wpłynęło 6 wniosków, przedsiębiorcy podjęli działania ograniczające oddziaływanie hałasu, nie wydano żadnej decyzji. 			

4.6 Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Kierunki działań:			
<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie zajęć dydaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu edukacji leśnej z wykorzystaniem istniejących ścieżek przyrodniczych, - wprowadzanie do programów szkolnych zagadnień związanych z edukacją ekologiczną ze szczególnym uwzględnieniem problemów występujących na terenie Powiatu Raciborskiego (gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, niska emisja), - organizacja konkursów ekologicznych, happeningów, festynów, biegów na orientację i innych form edukacji ekologicznej, - bieżące informowanie na stronach www starostwa i gmin o stanie środowiska w powiecie i działaniach podejmowanych na rzecz jego ochrony, - szkolenia rolników w zakresie rolnictwa ekologicznego, agroturystyki i wdrażania Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych, - zwiększenie oferty wydawniczej dotyczącej zasobów przyrodniczych powiatu, - dofinansowanie akcji ekologicznych np. Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata w gminach powiatu. 			
Zadania własne:			
- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa			
Realizacja zadania:			
Zadania realizowane głównie przez placówki oświatowe z terenu Powiatu Raciborskiego, przy wsparciu Starostwa Powiatowego w Raciborzu oraz gmin z terenu powiatu.			
Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Starostwo Powiatowe w Raciborzu - zakup nagród dla uczestników konkursów wiedzy ekologicznej organizowanych przez szkoły.	993,97
2.	2010	Realizacja programu „Młodzieżowa Eko-wrażliwość” realizowanego przez Zespół Szkół Mechanicznych.	34 328,00
3.	2010	Realizacja Projekt Partnerski Comenius Regio „Green Light” przez Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich, w tym 5.612,00 zł to wydatki majątkowe realizowane w ramach projektu.	54 140,60
4.	2010	Placówki oświatowe oraz Starostwo Powiatowe - zanotowały także wykonanie programów unijnych „Green Light” oraz „e-dukacj@ w CKU...”.	12 312,00
5.	2010	„X Eko – Wystawa – Ciepło przyjazne środowisku”. – Pietrowice Wielkie 2010.	35 000,00
6.	2010	Referat Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Rolnictwa - sfinansowanie organizacji i przebiegu IX Raciborskiego Festiwalu Ekologicznego Piosenki i Wiersza dla Dzieci i Młodzieży Szkolnej – Racibórz 2010 (zasięg ogólnopolski).	7.501,29
7.	2010	Dotacja na realizację zadania publicznego pn. "Edukacja ekologiczna Śląskiego Ogrodu Botanicznego realizowana na terenie Powiatu Raciborskiego oraz Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie"	3 000,00
8.	2011	Zakup nagród w postaci książek dla laureatów konkursu "Dla siebie i dla ziemi".	500,00
9.	2011	Zakup nagród dla uczestników powiatowego konkursu ekologiczno - matematycznego EKOMAT.	500,00
10.	2011	Realizacja projektu Partnerski Comenius Regio „Green Light” realizowany przez Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich.	47 910,78

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

11.	2011	Realizacja zadania publicznego z zakresu edukacji, ekologii i ochrony dziedzictwa przyrodniczego pn.: „Edukacja ekologiczna Śląskiego Ogrodu Botanicznego realizowana na terenie Powiatu Raciborskiego oraz Śląskiego Ogrodu Botanicznego w Mikołowie” przez organizację pozarządową Śląski Ogród Botaniczny – Związek Stowarzyszeń	3 000,00
12.	2011	Raciborski Festiwal Ekologiczny Piosenki i Wiersza dla Dzieci i Młodzieży Szkolnej – Racibórz 2011 – zasięg ogólnopolski współorganizacja wraz z Młodzieżowym Domem Kultury w Raciborzu.	9 766,94
13.	2011	„XI Eko Wystawa – Ciepło przyjazne środowisku” - Pietrowice Wielkie 2011.	35 000,00

- publikacje książkowe o tematyce ekologicznej

Realizacja zadania:

W rozpatrywanych latach 2010-2011 wydano m.in.:

- Przewodnik dla rowerzystów w języku polskim i czeskim po miejscach (jest ich 61) które warto obejrzeć zarówno w Powiecie Raciborskim, jak i w regionie karwińskim (publikacja bezpłatna) wydana w ramach unijnego projektu - Raciborskie Centrum Informacji przy ul. Długiej 2,
- „Tajemnice zamku i browaru w Raciborzu” - pierwsza publikacja tak obszernie traktująca o dziejach dawnej piastowskiej siedziby, jej właścicielach i architekturze oraz najciekawszych epizodach z ponad 900-letniej historii,
- „Dzieje Bractwa Kurkowego i Domu Strzeleckiego w Raciborzu” - zawierający historię bractwa kurkowego oraz domu strzeleckiego w Raciborzu, jednej z najpiękniejszych tego typu budowli zachowanych w Polsce. Uzupełnieniem tekstu, publikowanego w języku polskim i angielskim, jest bogata ikonografia archiwalna i filokartystyczna, przedstawiająca zarówno braci kurkowych jak również ich obiekt oraz jego przekształcenia,
- „Gospodarka wodno ściekowa w Raciborzu. Zarys historyczny” - opracowanie - monografia, które jest podsumowaniem dokonań i osiągnięć w szerokim kontekście historycznym, od średniowiecza do współczesności. Jednocześnie dokumentuje realizację programu Gospodarki Wodno - Ściekowej w Raciborzu, współfinansowanego z Funduszu Spójności Unii Europejskiej.

Zadania koordynowane:

- promowanie ekologii przy okazji imprez masowych organizowanych na terenie powiatu

Realizacja zadania:

Na terenie powiatu m.in. w latach 2010-2011 już po raz dziewiąty i dziesiąty Młodzieżowy Dom Kultury wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Raciborzu oraz Urzędem Miasta Racibórz były organizatorami Raciborskiego Festiwalu Ekologicznego Piosenki i Wiersza dla Dzieci i Młodzieży Szkolnej - Racibórz zasięg ogólnopolski. Konsekwentnie od pierwszej edycji Festiwalu jednym z jego głównych celów jest upowszechnianie idei ekologicznych narzędziami sztuki - piosenką i wierszem. Podobnie jak w latach ubiegłych codziennie prowadzone były zajęcia z ekologii dla wszystkich uczestników, mające na celu uczenie dzieci i młodzieży przyrody w jej naturalnym środowisku. Spotkania uczestników z pedagogami i twórcami, służące doskonaleniu warsztatu wokalnego, interpretacyjnego, estradowego, choreograficznie - tanecznego, a także wymiana doświadczeń w zakresie sztuki słowa. Główne cele Festiwalu i założenia merytoryczne, z których najważniejszym jest szeroko rozumiana edukacja ekologiczna upowszechniana poprzez muzykę i poezję, znalazły rzesze zwolenników, odbiorców i fascynatów, przede wszystkim wśród najmłodszego pokolenia Polaków.

Festiwal adresowany jest do dzieci i młodzieży szkolnej stopnia podstawowego, gimnazjalnego oraz ponadgimnazjalnego. Na przestrzeni lat ideę Festiwalu wspierali: patronat honorowy: Minister Środowiska, Minister Edukacji Narodowej, patronaty wspierające: Wojewoda Śląski, Marszałek Województwa Śląskiego, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, Henryk Siedlaczek - Poseł na Sejm RP, Bolesław Piecha - Poseł na Sejm RP, Polski Komitet ds. UNESCO oraz Fundacja Nasza Ziemia.

Organizowany jest także Konkurs Ekologiczny Powiatu Raciborskiego „Z ekologią Za Pan Brat”. W latach 2010-2011 odbyła się ósma i dziewiąta edycja konkursu. Konkurs miał formę testu

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

wielokrotnego wyboru, na rozwiązanie którego uczniowie mieli 30 min. Zakres treści obejmował wiadomości z zakresu ekologii z klas IV – VI szkół podstawowych. Główne cele konkursu to m.in. uwrażliwienie młodego człowieka na piękno ojczystej przyrody, rozwijanie zainteresowań przyrodniczych młodzieży szkolnej, kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych wśród młodych ludzi. Organizatorami Konkursu byli: Starostwo Powiatowe w Raciborzu, Młodzieżowy Dom Kultury w Raciborzu oraz Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 3 w Raciborzu.

Starostwo Powiatowe w Raciborzu w zakresie edukacji ekologicznej współorganizuje i współfinansuje inne konkursy ekologiczne, przyrodnicze, warsztaty dla dzieci i młodzieży przedszkoli oraz szkół Powiatu Raciborskiego w tym m.in.: Powiatowy Konkurs Ekologiczny "Dla siebie i dla Ziemi", Powiatowy Konkurs Matematyczno – Przyrodniczy „EKOMAT”.

Organizowany jest także coroczny Festyn Ekologiczny promujący działania w ramach Systemu Zarządzania Środowiskowego ISO 14001.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Dotacja na organizację Dożynek Wojewódzkich organizowanych przez Gminę Pietrowice Wielkie.	20 000,00
2.	2011	Dotacja na organizację Powiatowych Dożynek organizowanych przez Gminę Nędza.	10 000,00

- tworzenie pozaszkolnej edukacji ekologicznej

Realizacja zadania:

W zakresie pozaszkolnej edukacji ekologicznej Starostwo Powiatowe w Raciborzu współorganizuje i współfinansuje m.in. coroczne Targi Ekologicznego Ogrzewania – „Eko - wystawa Ciepło przyjazne środowisku”, wspiera działalność rolniczą opartą głównie na współorganizacji i współfinansowaniu konkursów, szkoleń dla rolników powiatu, w tym m.in.: Konkurs "Powiatowy Mistrz Wiedzy Rolniczej" – konkurs mający na celu upowszechnianie wiedzy z zakresu ochrony środowiska, rolnictwa, zasad BHP, produkcji roślinnej i zwierzęcej, konkurs "Bezpieczne Rolnictwo Powiatu Raciborskiego" – konkurs z zakresu wiedzy o bezpieczeństwie i higienie pracy w rolnictwie, ekologii, pożarnictwie, ubezpieczeń społecznych, konkursy "Sołtys liderem bezpiecznej pracy w rolnictwie" oraz "Gospodynie wiejskie strażniczkami bezpieczeństwa pracy na wsi", włączenie się w ogólnopolską akcję "Sprzątanie świata", planowane jest również wydanie książki o walorach przyrodniczych powiatu, mającej na celu popularyzację ochrony środowiska i promocji powiatu.

Starostwo Powiatowe współpracuje także z organizacjami pozarządowymi m.in. w zakresie realizacji zadań publicznych związanych z szeroko pojętą ekologią, ochroną środowiska, ochroną zwierząt oraz ochroną dziedzictwa przyrodniczego. Wśród organizacji i stowarzyszeń współpracujących już od wielu lat można wymienić: Okręgowy Inspektorat Pracy, KRUS, Śląska Izba Rolnicza, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, ARiMR, Śląski Ogród Botaniczny.

Działania prowadzone są również w Centrum Edukacji Ekologicznej w ramach Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej. W Wypożyczalni i Czytelni Oświatowo-Naukowej MiPBP odbywają się m.in.:

- warsztaty dziennikarskie „Ślad na Ziemi”, których najważniejszym zadaniem jest przekazanie uczestnikom zajęć, raciborskim gimnazjalistom, wiedzy o mediach, ich zadaniach, języku, środkach przekazu i funkcjach oraz poznanie specyfiki dziennikarstwa prasowego, radiowego, telewizyjnego i portali internetowych. Przedmiotem analizy i opisu dziennikarskiego są tematy związane ochroną przyrody i poszanowaniem środowiska naturalnego ze szczególnym uwzględnieniem problematyki lokalnej: własnego obejścia, dzielnicy, miasta, okolicznych lasów, rzeki Odry oraz ochroną i prawami zwierząt.
- spotkania w ramach cyklu „Ja, środowisko, zdrowie i nałogi” – m.in. prezentacja tematu „Azbest, a zdrowie człowieka”,
- roczny cykl warsztatów w formie prelekcji, działań twórczych, prezentacji multimedialnych oraz zajęć plenerowych dla uczniów klas gimnazjalnych w ramach Warsztatów Edukacyjnych poświęconych związkom kultury i ekologii – "Natura i Kultura – Moja Ziemia, Moja Ojczyzna" .
- organizacja corocznych „Dni Lasów i Zadrzewień”, „Dni Wody”, „Światowego Tygodnia Zwierząt”,
- organizacja warsztatów „Leśni lokatorzy. Jakie zwierzęta żyją w lesie i jakie są ich zwyczaje?”.

4.7 Ochrona i właściwe wykorzystanie istniejących zasobów glebowych oraz zachowanie wysokich walorów ekologicznych obszarów rolniczych, a także rozpoznanie i wytypowanie obszarów potencjalnie zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

Kierunki działań:

- monitoring użytków rolnych w celu przeciwdziałaniu nadmiernemu zakwaszaniu gleb,
- ochrona gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze,
- zachowanie śródpolnych zadrzewień, zakrzaczeń, kompleksów leśnych i nieużytków podmokłych jako ważnych elementów funkcjonalnych struktury ekologicznej i obiektów warunkujących utrzymanie odpowiedniego poziomu wód gruntowych na obszarach rolniczych,
- właściwa polityka zalesiania gruntów nieprzydatnych rolniczo,
- utrzymanie i odbudowa urządzeń melioracyjnych, zapewniających odpowiedni poziom wód gruntowych i zabezpieczających użytki rolne przed okresowymi przesuszeniami lub zalaniem,
- wdrażanie i upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej,
- wspieranie i promowanie rolnictwa ekologicznego.

Zadania własne:

- zapobieganie degradacji i erozji gleb

Realizacja zadania:

Zadanie realizowane głównie przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Urzędy Gmin. Czynnikiem degradującym rolniczą przestrzeń produkcyjną jest m.in. *erozja gleb*.

Gleby na terenie Powiatu Raciborskiego są z reguły nadmiernie zakwaszone, przy czym jest to cecha związana z charakterem skał macierzystych i przebiegiem procesu glebotwórczego. Na zakwaszenie gleb wpływ mają również związki siarki i azotu z atmosfery oraz fizjologicznie kwaśne nawozy sztuczne.

W ramach tego zadania Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie Oddział w Mikołowie oraz Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Raciborzu prowadzą na bieżąco informacje i doradztwo wśród rolników polegające na zalecaniu stosowania następujących zabiegów:

- trwałe zadarnianie, zalesianie lub zakrzaczenie gruntów położonych na nachylenych stokach,
- stosowanie płodozmianu przeciwozyjnego na gruntach o nachyleniu pow. 10-20 %, uprawa poprzeczno-stokowa,
- zakładanie pasów śródpolnych,
- dostosowanie biologicznego potencjału gleby pod uprawę odpowiednich gatunków roślin, w zależności od wymagań, wpływu na środowisko i strukturę gleby,
- nawożenia organicznego dla poprawy jakości i struktury gleby,
- prawidłowe składowanie nawozów mineralnych i organicznych,
- właściwe wykorzystanie nawozów organicznych (obornika, gnojówki, gnojowicy) w nawożeniu roślin.

Ponadto w każdej gminie prowadzone są szkolenia wśród rolników nt. „Zwykłej Dobrej Praktyki Rolniczej”.

Według informacji Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Raciborzu, na terenie gmin z terenu Powiatu Raciborskiego realizowane są Programy Rolnośrodowiskowe. Realizacja programu rolnośrodowiskowego ma się przyczynić do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i zachowania różnorodności biologicznej na tych terenach. Głównym założeniem programu jest promowanie produkcji rolnej opartej na metodach zgodnych z wymogami ochrony środowiska i przyrody.

Celem działań rolnośrodowiskowych jest poprawa środowiska przyrodniczego i obszarów wiejskich, a w szczególności:

- przywracanie walorów lub utrzymanie stanu cennych siedlisk użytkowanych rolniczo;
- promowanie zrównoważonego systemu gospodarowania;
- odpowiednie użytkowanie gleb i ochrona wód;
- kształtowanie struktury krajobrazu;
- zachowanie rodzimych ras zwierząt i lokalnych odmian roślin uprawnych.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

W ramach PROW 2004-2006 i 2007-2013 Biuro Powiatowe ARiMR w Raciborzu przyjęło w 2010 roku 41 wniosków o dofinansowanie programów rolnośrodowiskowych realizowanych na łącznym obszarze 470,78 ha użytków rolnych, wnioskowana do płatności kwota wynosiła 333 652,84 zł. W ramach naboru wniosków na rok 2011 przyjęto 44 wnioski z deklaracją realizacji programu rolnośrodowiskowego na ogólną kwotę 451 249,52 zł. Ogólny obszar realizacji wnioskowanych o płatność terenów wynosi 744,23 ha.

- kontrolowanie zawartości metali ciężkich w glebach

Realizacja zadania:

W warunkach naturalnych o zawartości metali ciężkich w glebach decyduje ich koncentracja w skale, z której gleba powstała. Gleby nie zanieczyszczone, o naturalnych zawartościach metali ciężkich mogą być przeznaczone pod wszystkie uprawy w tym ogrodnicze. Metale ciężkie stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej przede wszystkim na terenach uprzemysłowionych. Wraz ze spalinami, ściekami czy pyłami przemysłowymi dostają się do gleby, skąd pobierane są przez rośliny i włączane do łańcucha pokarmowego. Rośliny mogą ulegać skażeniu nie tylko przez glebę, ale także przez części nadziemne, łatwo zatrzymujące na swojej powierzchni metale pochodzące z zanieczyszczonego powietrza. Źródłem metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo mogą być nawozy mineralne, zwłaszcza fosforowe i wapniowe oraz nawozy organiczne - w tym szczególnie komposty z odpadów komunalnych i przemysłowych, ale także powstające z roślin pozyskiwanych w rejonach o dużym skażeniu pyłami przemysłowymi lub motoryzacyjnymi.

Starostwo Powiatowe w Raciborzu (począwszy od 2005 roku) dokonywało oceny zawartości metali ciężkich w glebach poszczególnych gmin powiatu w latach 2005-2011. Ocena została dokonana w oparciu o załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi gruntów należących do grupy B(Dz. U Nr 165/2002 poz. 1359) oraz Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń metali ciężkich zanieczyszczających glebę (Dziennik Ustaw Nr 37 poz.344). Badania przeprowadzono cyklicznie, formułując w dokumentach m.in. zalecenia dla producentów rolnych dot. nawożenia gleb, potrzeb wapnowania etc.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Okresowe badanie gleb na terenie Gminy Krzyżanowice, Gmina Kuźnia Raciborska, Gmina Nędza, Gmina Pietrowice Wielkie.	46 998,70
2.	2011	Okresowe badanie gleb na terenie Gminy Rudnik i Kornowac.	25 985,30

- rekultywacja terenów osuwiskowych

Realizacja zadania:

Starostwo Powiatowe w Raciborzu w celu rozpoznania terenów osuwiskowych na terenie Powiatu Raciborskiego, które miałyby podlegać rekultywacji, zapoczątkowało kompleksowe podejście do tematu poprzez wykonanie opracowań rejestrów terenów zagrożonych osuwiskami wraz z programem wykonania prac terenowych i dokumentowania osuwisk na terenie powiatu. Zadanie realizowane było w latach 2010-2011.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Ochrona gleby i wód podziemnych - realizacja zadania geologicznego „Stworzenie rejestru zawierającego informacje o ruchach masowych ziemi na obszarze Powiatu Raciborskiego – etap I”, polegający na „Rozpoznaniu terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych wraz z programem wykonania prac terenowych oraz dokumentowania osuwisk na obszarze Powiatu Raciborskiego”.	59 997,90
2.	2011	Realizacja zadania geologicznego w ramach ochrony gleby i wód podziemnych pn. - „Stworzenie rejestru zawierającego informacje o ruchach masowych ziemi na obszarze Powiatu	35 768,40

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

		Raciborskiego – etap II, polegającego na opracowaniu <i>Rejestru osuwisk na obszarze Powiatu Raciborskiego</i> ".	
Zadania koordynowane:			
- kontrolowanie ilości zużywanych nawozów			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Na użytkach rolnych należy gospodarować zgodnie z zasadami „Dobrej Praktyki Rolniczej”. Dzięki temu można uzyskać korzyści finansowe i wzrost plonów, gdyż zarówno niedobór jak i nadmiar azotu powoduje obniżenie plonów. Azot rozprowadzany na polach w postaci nawozów sztucznych lub organicznych nie jest w całości wykorzystywany przez rośliny, a pozostała część ulega wymywaniu do wód gruntowych lub ulatnianiu do atmosfery. W ten sposób jego straty mogą wynosić nawet 50 % wprowadzonej dawki. Wymyty azot oddziałuje negatywnie na jakość wód powierzchniowych i podziemnych, stwarzając zagrożenie dla studni gospodarczych i ujęć komunalnych. Szczególne zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt stwarzają nitrozoaminy, które mają silne działanie toksyczne, mutagenne i rakotwórcze. Związki azotu przemieszczające się do głębszych poziomów wodonośnych degradują najcenniejsze zasoby wody pitnej, stanowiące jej źródło również dla przyszłych pokoleń. Na podstawie przeprowadzonych badań na terenie gmin z terenu Powiatu Raciborskiego Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach opracowała szczegółowe zalecenia nawozowe, będące podstawą do opracowania planów nawozowych wszystkim zainteresowanym rolnikom (na podstawie zawartości makro i mikroelementów można ustalić zapotrzebowanie na nawozy dla większości uprawianych roślin).</p> <p>Działania wśród rolników prowadzone są przez Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Raciborzu w ramach ustalania planów nawozowych.</p>			
- realizacja działań w kierunku scalania i wymiany gruntów rolnych			
<i>Realizacja zadania:</i>			
<p>Na terenie powiatu działa szereg instytucji i organizacji powołanych w celu tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi rolnictwa i przemianom strukturalnym na wsi. Wśród nich wymienić można Agencję Rynku Rolnego, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa czy Zrzeszenie Plantatorów Roślin Okopowych w Raciborzu. Te oraz inne organizacje prowadzą aktywną działalność na rzecz rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego w powiecie.</p> <p>Celem prowadzonego procesu scalenia gruntów jest tworzenie bardziej korzystnych warunków gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie. Możliwe jest to poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, lasów i gruntów leśnych, ukształtowanie rozłogów, dostosowanie granic nieruchomości do systemów urządzeń melioracji wodnych, dróg oraz rzeźby terenu. Aktualnie, przy udziale Starostwa Powiatowego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego pn. „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwoju obszarów wiejskich” działania 2.2 „Scalenie gruntów” prowadzone są prace w celu scalenia gruntów w miejscowościach Cyprzanów i Pietrowice Wielkie. Opracowano założenia do projektu scalania gruntów.</p> <p>Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 26 marca 1982r. o scalaniu i wymianie gruntów: „Postępowanie scaleniowe lub wymienne przeprowadza starosta jako zadanie z zakresu administracji rządowej finansowane ze środków budżetu państwa.</p> <p>Scaleniem obejmuje się grunty położone w jednej lub kilku wsiach bądź w ich częściach; grunty te tworzą obszar scalenia. Scaleniu nie podlegają grunty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na których znajdują się zakłady górnicze i przemysłowe oraz prowadzona jest eksploatacja kopaliny; - na których znajdują się zabytki historyczne, architektoniczne i rezerwy przyrody; - użytkowane na cele gospodarki rybackiej; - przeznaczone na cele specjalne. <p>W ramach prac przygotowawczych do PROW 2007-2013 opracowano założenia do projektu scalenia dla Pietrowic Wielkich i Cyprzanowa.</p> <p>Obecnie realizowane są scalenia wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w Pietrowicach Wielkich i Cyprzanowie gm. Pietrowice Wielkie. Przewidywany rok zakończenia to 2013, powierzchnia scaleń: 1 800 ha.</p> <p>Rozpoczęto również prace do realizacji zadania „Scalenie gruntów na obszarze wsi Maków i Kornice</p>			

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

w Gminie Pietrowice Wielkie”. Przedsięwzięcie będzie w 75 % finansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Schematu I Scalanie gruntów działanie 125 „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. Pozostałe 25 % finansowania ww. zadania będzie pochodziło ze środków Skarbu Państwa.

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Wydział Geodezji - zadanie unijne w ramach działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalanie gruntów” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 na obiekcie Pietrowice Wielkie i Cyprzanów.	940 759,29
2.	2011	Dotacja na ośrodki dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej - na bieżącą działalność Miejskiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Raciborzu.	640 890,96
3.	2011	Zadania z zakresu administracji rządowej - ośrodki dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, w tym 13.081,00 zł dotacja dla Gminy Racibórz z zakresu geodezji i kartografii.	26 162,00
4.	2011	Prace geodezyjne i kartograficzne (nieinwestycyjne), w tym 33 095,00 zł dotacja dla Gminy Racibórz z zakresu geodezji i kartografii, a 33 095,00 zł to środki przeznaczone na wykonanie operatu opisowo kartograficznego modernizacji ewidencji budynków – obręb Rzuchów, Amandów, Lekartów, Pawłów, Żerdziny, Pogrzebień oraz inne prace geodezyjne na terenie Powiatu Raciborskiego.	66 190,00

- wykorzystanie nieużytków na uprawy energetyczne

Realizacja zadania:

Według informacji z działalności Biura Powiatowego ARIMR w Raciborzu rolnicy mogą uzyskać w kolejnych latach dopłaty do uprawianych roślin energetycznych. Warunkiem jest oświadczenie o zużyciu produktów na cele energetyczne we własnym gospodarstwie lub umowa kontraktacyjna z jednostką przetwórczą na dostawę produktów na cele energetyczne. W Powiecie Raciborskim w 2009 roku 3 beneficjentów zadeklarowało uprawę wierzby energetycznej, natomiast dwóch uprawę rzepaku na cele energetyczne.

Zaznaczyć jednak należy, iż coraz częściej w literaturze uprawy roślin energetycznych, przedstawiane często jako źródło „czystej energii”, mogą bardzo negatywnie wpływać na różnorodność biologiczną, między innymi stanowiąc rezerwuary obcych gatunków, z których część przedostaje się do półnaturalnych i naturalnych ekosystemów. Mimo, że najnowsze badania jednoznacznie wykazują, że zagrożenie to jest realne, w dalszym ciągu promuje się uprawy potencjalnie inwazyjnych gatunków obcych np. miskantów (*Miscanthus* spp.), a nawet takich, których inwazyjność jest niepodważalna – np. rdestowca japońskiego *Reynoutria japonica* czy słonecznika bulwiastego *Helianthus tuberosus*. Tymczasem raport Konwencji zaleca, aby z dużą ostrożnością podchodzić nawet do takich obcych gatunków roślin energetycznych, dla których nie ma obecnie bezpośrednich dowodów na degradację rodzimych siedlisk.

Zadania inne:

- wyjazdy szkoleniowe rolników

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Wyjazd na Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej AGROTECH.	1 800,00
2.	2011	Wyjazd na Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej AGROTECH.	1 900,00

4.8 Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku.

Kierunki działań:
- rozwój systemu badań pól elektromagnetycznych, - uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień dotyczących pól elektromagnetycznych.
Zadania własne:
- stworzenie systemu monitorującego aktualny poziom promieniowania elektromagnetycznego
Realizacja zadania:
Zadanie realizowane na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Wyniki monitoringu umieszczane są w rocznych biuletynach publikowanych przez WIOŚ oraz na bieżąco dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Katowicach. Wykonanie badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku jest zadaniem Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach, który został ustawowo zobowiązany do wykonywania zadań związanych z okresowymi badaniami kontrolnymi poziomów pól elektromagnetycznych. Wykonano badania pól elektromagnetycznych w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645). W/w rozporządzenie wprowadziło obowiązek prowadzenia badań poziomów pól elektromagnetycznych w trzech typach obszarów: <ul style="list-style-type: none">
- centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.,
- pozostałych miastach,
- obszarach wiejskich. Zadanie wprowadzania zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego realizowane jest przez Gminy z terenu Powiatu Raciborskiego.

4.9 Zmniejszanie zagrożenia dla mieszkańców i środowiska z powodu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych.

Kierunki działań:
- właściwe zachowania społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych, - opracowanie systemu skutecznego informowania społeczeństwa o wystąpieniu zagrożenia środowiska.
W Starostwie Powiatowym w Raciborzu funkcjonuje Plan Zarządzania Kryzysowego Powiatu Raciborskiego, którego celem jest zapewnienie organizacyjnych warunków sprawnego i efektywnego kierowania przez Starostę Raciborskiego działaniami zarządzania kryzysowego. Do głównych zespołów kierujących w Powiecie Raciborskim należą: <ul style="list-style-type: none">
a) Powiatowy zespół kierujący – Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego
b) Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego; Wspomagające zespoły kierujące na szczeblu powiatowym tworzą jednostki organizacyjne włączone do systemu reagowania kryzysowego na zasadzie porozumienia - określone w części I Planu Głównego załącznik nr 2 „Rejestr Jednostek Systemu Zarządzania Kryzysowego w Powiecie Raciborskim”.
Struktura systemu reagowania kryzysowego zawiera w szczególności: <ul style="list-style-type: none">
- system kierowania;
- system wykonawczy;
- system wsparcia. Kierowanie kryzysowe - realizowane jest w przypadku: <ul style="list-style-type: none">
a) wystąpienia zagrożeń (bez względu na skalę zjawiska):<ul style="list-style-type: none">
- epidemiologicznych;

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

- epizootycznych;
- radiacyjnych;
- zakłócenia porządku prawnego- w wyniku konfliktu społecznego lub politycznego

b) zaistnienia sytuacji kryzysowej lub stanu kryzysu obejmującego znaczny obszar powiatu, gdy niezbędne jest włączenie się szczebla powiatowego do działań reagowania kryzysowego.

W skład powiatowego zespołu kierującego wchodzi:

- a) Starosta;
- b) Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego;
- c) Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Do dokumentów związanych z Planem Zarządzania Kryzysowego zaliczane są:

- Aneks główny AG-02 „STRUKTURA POWIATOWEGO SYSTEMU REAGOWANIA KRYZYSOWEGO”
- Aneks funkcyjny AF-02 WYKRYWANIA ZAGROŻEŃ I ALARMOWANIE,
- Aneks funkcyjny AF-03 RATOWNICTWO,
- Aneks funkcyjny AF-04 EWAKUACJA,
- Aneks funkcyjny AF-05 BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY,
- Aneks funkcyjny AF-06 POMOC HUMANITARNA I SPOŁECZNA,
- Aneks funkcyjny AF-07 ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE,
- Aneks funkcyjny AF-08 OCHRONA ŚRODOWISKA,
- Aneks funkcyjny AF-09 OCHRONA ROLNICTWA,
- Aneks funkcyjny AF-10 ZABEZPIECZENIA LOGISTYCZNE,
- Aneks funkcyjny AF-11 ODBUDOWA,
- Aneks funkcyjny AF-12 POLITYKA INFORMACYJNA,
- Aneks funkcyjny AF-13 OCHRONA PRZECIWEPIDEMICZNA,
- Aneks funkcyjny AF-14 OCHRONA ZWIERZĄT,
- Aneks funkcyjny AF-15 OCHRONA INFRASTRUKTURY,
- Aneks funkcyjny AF-16 STAN KLĘSKI ŻYWIOŁOWEJ,
- Aneks funkcyjny AF-17 STAN WYJĄTKOWY,
- Aneks funkcyjny AF-18 STAN WOJENNY,
- Procedura P ZF-06 WSPARCIE I POMOC PSYCHOLOGICZNA W WYPADKACH MASOWYCH I KATASTROFACH.

Zadania inne:

Lp.	Rok realizacji zadania	Opis zadania	Poniesiony koszt [zł.]
1.	2010	Dostawa i montaż systemu nagłośnienia alarmowego w budynku Starostwa przy pl. Okrzei 4.	12 000,00
2.	2010	Wykonanie, montaż drzwi stalowych do ześlizgu oraz przegląd drabiny METZ w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu.	24 683,36
3.	2010	Działalność Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Raciborzu, w tym 5 000,00 zł stanowi dotacja na wsparcie zadania z zakresu ochrony przeciwpowodziowej.	79 173,56
4.	2010	Bieżąca działalność Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu.	4 571 446,94
5.	2010	Dotacja na obronę cywilną – dla Gmin Powiatu Raciborskiego zgodnie z zawartymi porozumieniami na konserwację systemu SWA oraz syren.	7 000,00
6.	2010	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu - zakup serwera bazodanowego.	16 000,00
7.	2010	Działania związane z usuwaniem skutków powodzi.	35 091,75
8.	2010	Dotacja na działania związane z usuwaniem skutków powodzi.	86 106,00

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

9.	2010	Usuwanie skutków zniszczeń powstałych w wyniku klęski żywiołowej – powodzi w Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu”.	467 874,41
10.	2010	Pomoc dla Gminy Gorzyce na usuwanie skutków powodzi z 2010r.	10 000,00
11.	2011	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu - zakup kamery termowizyjnej.	22 236,00
12.	2011	Działalność bieżąca Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu.	4 778 949,83
13.	2011	Obrona cywilna – dotacja dla Gmin Powiatu Raciborskiego zgodnie z zawartymi porozumieniami na konserwację systemu SWA oraz syren.	7 000,00
14.	2011	Zakup miernika tlenu węgla użyczonego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Raciborzu.	1 169,34
15.	2011	Realizacja zadania pn. „Kontynuacja budowy Szpitala Miejskiego w Raciborzu przy ul. Gamowskiej”. Opracowano dokumentację budowlano-wykonawczą dla zakończenia robót w zakresie bezpieczeństwa pożarowego na Szpitalu Miejskim w Raciborzu.	76 444,50
16.	2011	Pomoc finansowa Powiatu Raciborskiego dla Województwa Śląskiego, z przeznaczeniem na zadanie „Usuwanie skutków zniszczeń powstałych w wyniku klęski żywiołowej – powodzi w Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu”.	516 307,00
17.	2011	Realizacja zadania pn. „Usuwanie skutków zniszczeń powstałych w wyniku klęski żywiołowej – powodzi w Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu”, w tym remont, przebudowa i odbudowa istniejącego budynku krytej pływalni ZSOMS w Raciborzu – w zakresie hali basenowej z niezbędnym zapleczem oraz w zakresie kotłowni.	4 247 576,04
18.	2011	Referat Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego - wydatki majątkowe w ramach zadania pn. „Usuwanie skutków zniszczeń powstałych w wyniku klęski żywiołowej – powodzi w Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego w Raciborzu”. Środki przeznaczone na wykonanie robót budowlanych polegających na remoncie, przebudowie i odbudowie istniejącego budynku krytej pływalni ZSOMS w Raciborzu – w zakresie hali basenowej z niezbędnym zapleczem.	516 307,00

4.10 Promowanie i rozwój turystyki na terenie Powiatu Raciborskiego.

Kierunki działań:

- ukierunkowanie działań w stronę rozwoju infrastruktury towarzyszącej turystyce,
- modernizacja bazy turystycznej oraz budowy nowych ośrodków wypoczynku,
- powstawanie odpowiedniej sieci informacji turystycznej w celu spopularyzowania obiektów ciekawych turystycznie,
- eksponowanie wartościowych obiektów kultury materialnej oraz miejsc związanych z pobytem sławnych ludzi,
- utrzymywanie na właściwym poziomie istniejących atrakcji turystycznych i rekreacyjnych,
- przestrzeganie wymagań ochrony środowiska w odniesieniu do nowopowstających obiektów turystycznych i rekreacyjnych,

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

- *selektywny dostęp do terenów cennych przyrodniczo,*
- *rozwój ścieżek rowerowych, szlaków pieszych i konnych,*
- *odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego eliminujące dzikie zagospodarowanie terenów cennych przyrodniczo,*
- *edukacja ekologiczna społeczeństwa.*

Powiat Raciborski to „zielone płuca” Śląska. Krzyżują się tu wpływy różnych kultur, a na atrakcyjność turystyczną wpływa dodatnio przygraniczne położenie. W granicach Powiatu Raciborskiego znajduje się wiele miejsc zachwycających swą oryginalną i unikatową przyrodą. Na szczególną uwagę zasługują: Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” oraz utworzony w tzw. Pradolinie Górnej Odry Ogród Botaniczny w Raciborzu pod nazwą Arboretum Bramy Morawskiej. Na ziemi raciborskiej znajduje się także jeden z największych w Polsce, Rezerwatów Przyrody – „Łęczczok”, a także graniczne meandry Odry, będące przyrodniczym fenomenem w skali europejskiej, zlokalizowane między czeskim Bohuminem, Chałupkami a ujściem Olzy. Niewątpliwą atrakcją Raciborszczyny są malowniczo usytuowane trasy piesze i rowerowe. Ich przebieg poza walorami sportowymi dostarcza bogatej wiedzy historycznej, przyrodniczej i geograficznej. Uprawianiu turystyki sprzyja dobrze rozwinięta baza turystyczno-hotelowo-gastronomiczna powiatu, oferująca odwiedzającym różnorodne formy aktywnego wypoczynku, zapraszająca przytulnymi miejscami noclegowymi oraz kusząca smaczną kuchnią regionalną. Korzystne położenie stwarza optymalne warunki do jednodniowych wycieczek krajoznawczych na teren pobliskiej Republiki Czeskiej.

Odnosząc się do selektywnego dostępu do terenów cennych przyrodniczo, w zakresie rozwoju bazy turystycznej na terenie obszarowych form ochrony przyrody powinny obowiązywać zasady określone w regulaminach poszczególnych obszarów oraz planach zagospodarowania przestrzennego. Zasady rozwoju funkcji w zakresie turystyki powinny uwzględniać m.in.:

- właściwą ekspozycję obiektów zabytkowych i udostępnieniu ich dla turystyki krajoznawczej - poprzez odpowiednie zagospodarowanie terenów otaczających;
- dostosowanie rodzaju i formy zagospodarowania turystycznego do walorów przyrodniczych i kulturowo - krajobrazowych;
- wiodące na danym terenie formy rekreacji, turystyka krajoznawczej, kwalifikowanej (piesza, rowerowa, konna, narciarska) oraz dydaktycznej i specjalistycznej (myślistwo, wędkarstwo, zbieractwo), agroturystyka.
- utrzymanie, modernizację i rozwój następujących podstawowych elementów zagospodarowania turystycznego: zabudowy agroturystycznej; bazy edukacyjno - noclegowej; punktów widokowych;
- urządzenia obsługi turystów, urządzenia sanitarne, parkingi, punkty informacji turystycznej; szlaków turystycznych pieszych, rowerowych, narciarskich i konnych; ścieżek dydaktycznych z infrastrukturą; w dostosowaniu wielkością i formą do otoczenia przyrodniczego, krajobrazowego i kulturowego, przy spełnieniu jednocześnie wymogów nowoczesnej ochrony środowiska (wyposażenie w pełną infrastrukturę techniczną i sanitarną).

W projektowaniu bazy turystyczno - wypoczynkowej uwzględnić należy m.in. chłonność turystyczną obiektów, postulowane pojemności rekreacyjne. Należy dostosowywać nowe obiekty do charakteru zabudowy regionalnej i kompozycji krajobrazu, z pełnym wyposażeniem w urządzenia z zakresu ochrony środowiska, ukierunkowywać i ograniczać penetrację turystyczną do wyznaczonych dróg, tras i szlaków.

4.11 Właściwa rekultywacja terenów wyeksploatowanych, bieżąca rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych, efektywne wykorzystywanie eksploatowanych złóż oraz ochrona zasobów złóż niezagospodarowanych.

Kierunki działań:
<ul style="list-style-type: none">
- uwzględnienie w koncesjach udzielanych w granicach planowanego zbiornika "Racibórz" warunków wynikających z budowy zbiornika,
- preferowanie koncesjodawców mających pomysł na zagospodarowanie glin z nakładu nad złożami zalegającymi w granicach planowanego zbiornika "Racibórz",
- uwzględnienie w studiach uwarunkowań i planach zagospodarowania przestrzennego wszystkich znanych złóż w granicach ich udokumentowania wraz z zapisami o ochronie ich obszarów przed trwałym zainwestowaniem,
- kontynuacja badań geologicznych i poszukiwanie nowych złóż kopalin, zwłaszcza surowców, mogących stanowić element rozwoju gospodarczego powiatu,
- opracowanie wskazań ochrony i docelowego zagospodarowania terenów występowania rezerw zasobów kopalin,
- rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.
Zadania własne:
<ul style="list-style-type: none">
- podejmowanie decyzji o możliwościach wydobywania kopalin pospolitych na terenie powiatu,
- likwidowanie nielegalnej eksploatacji złóż
Realizacja zadania:
<p>Zadanie realizowane przez Starostwo Powiatowe w Raciborzu. W zakresie ochrony kopalin - zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity z 2005 roku – Dz.U. Nr 228 poz. 1947) przedsiębiorca był zobowiązany do prowadzenia ewidencji zasobów złoża na podstawie dokumentacji geologicznej. Operaty ewidencyjne umożliwiają bieżącą kontrolę racjonalnego wykorzystywania surowca. Projekt zagospodarowania złoża sporządza się dla istniejącego lub projektowanego obszaru górniczego, w którym będzie prowadzona eksploatacja złoża lub wydzielonej jego części przewidzianej do zagospodarowania w okresie objętym koncesją. Powinien on przedstawiać optymalny wariant wykorzystania zasobów złoża, z uwzględnieniem geologicznych warunków jego występowania, wymagań w zakresie ochrony środowiska, bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, technicznych możliwości oraz ekonomicznych uwarunkowań wydobywania kopaliny.</p> <p>W obecnym stanie prawnym „projekt zagospodarowania złoża” w zasadzie staje się elementem wniosku o udzielenie koncesji na wydobywanie kopalin i powinien określać zamierzenia w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none">
- ochrony złóż kopalin, w tym kopalin towarzyszących i użytecznych pierwiastków śladowych występujących w złożu, zwłaszcza przez ich kompleksowe i racjonalne wykorzystanie;
- technologii eksploatacji, zapewniającej ograniczenie ujemnych jej wpływów na środowisko. <p>Aktualne informacje dotyczące terenów wykorzystywanych bądź planowanych pod eksploatację kopalin zawarte są w gminnych planach zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>W przypadku stwierdzenia faktu wydobywania kopaliny bez koncesji Starosta nakazuje wstrzymanie takiej działalności, nakładany jest obowiązek skutecznego zabezpieczenia terenu. W przypadku braku sprawcy nielegalnej eksploatacji powiadamiane są organy ścigania o zaistniałym fakcie, w celu jego ustalenia.</p> <p>Starostwo Powiatowe w Raciborzu z zakresu geologii:</p> <ul style="list-style-type: none">
- w 2010r. wydało 5 decyzji, prowadzono 65 spraw,
- w 2011r. wydało 12 decyzji, prowadzono 43 sprawy.
Zadania koordynowane:
<ul style="list-style-type: none">
- współpraca przy tworzeniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenach z udokumentowanymi złożami zasobów kopalin
Realizacja zadania:
Większość gmin z terenu Powiatu Raciborskiego posiada aktualne plany zagospodarowania przestrzennego lub studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Aktualizacja

tych dokumentów realizowana jest na bieżąco w zakresie bieżących potrzeb przez gminy. Opiniowanie studiów uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego przez Starostwo Powiatowe w Raciborzu odbywa się na bieżąco na wniosek gmin.

4.12 Ochrona i właściwe wykorzystanie istniejących zasobów glebowych oraz zachowanie wysokich walorów ekologicznych obszarów rolniczych, a także rozpoznanie i wytypowanie obszarów potencjalnie zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

Kierunki działań:

- *dokonanie oceny możliwości wystąpienia zagrożenia osuwaniem się mas ziemnych na terenie powiatu,*
- *wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów wskazujących miejsca zagrożone osuwaniem się mas ziemnych,*
- *wskazanie sposobów zagospodarowania terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.*

Staraniem Starostwa Powiatowego w Raciborzu w 2011 roku zostało wykonane kompleksowe opracowanie dot. występowania osuwisk na terenie Powiatu Raciborskiego. Autorem opracowania jest Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy Oddział Górnośląski im. St. Doktorowicza – Hrebickiego w Sosnowcu. Temat pracy brzmiał: „Stworzenie rejestru zawierającego informacje o ruchach masowych ziemi na obszarze Powiatu Raciborskiego”. Praca wykonana została w dwóch etapach:

- etap I: Rozpoznanie terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemi wraz z programem wykonania prac terenowych oraz dokumentowania osuwisk na obszarze Powiatu Raciborskiego,
- etap II: Rejestr osuwisk na obszarze Powiatu Raciborskiego.

W ramach pracy wykonano m.in. karty rejestracyjne terenów zagrożonych ruchami masowymi według stanu na listopad 2010 roku, określono obszary podlegające ocenie predyspozycji do wystąpienia ruchów masowych ziemi w granicach Powiatu Raciborskiego wraz z mapami.

5. MONITORING SKUTKÓW REALIZACJI PROGRAMU I JEGO AKTUALIZACJI

Nadzór nad realizacją programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji. Program Ochrony Środowiska Powiatu jest dokumentem o charakterze strategicznym. Stanowi instrument wspomagający realizację prawa miejscowego, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, utrzymaniem terenów zielonych i innych. Zarząd Powiatu posiada kompetencje pozwalające mu realizować zawarte w programie cele i zadania. Aby jednak ta realizacja przebiegała spójnie z polityką regionalną konieczne jest przygotowanie struktur administracyjnych do ścisłej współpracy z organami dysponującymi znacznie szerszymi uprawnieniami wynikającymi z ich kompetencji.

Organ wykonawczy Powiatu w celu realizacji polityki ekologicznej państwa sporządza Powiatowy Program Ochrony Środowiska, który podlega zaopiniowaniu poprzez Urząd Marszałkowski..

Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność powiatu jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację programu spoczywa na Zarządzie Powiatu, który składa Radzie Powiatu Raciborskiego raporty z wykonania programu. Powiat współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego, ponadto współdziała z instytucjami administracji rządowej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (WIOŚ), prowadzą monitoring wód (RZGW).

W obowiązującym w latach sprawozdawczych 2010-2011 Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego nie zostały określone skwantyfikowane wskaźniki postępów i skutków realizacji ww. programu. W związku z tym, w kolejnej aktualizacji proponuje się uzupełnienie w postaci tabeli wskaźników postępu i skutków realizacji Programu (m.in. w zgodzie i w odniesieniu do wskaźników proponowanych w obowiązującym Wojewódzkim Programie Ochrony Środowiska dla województwa śląskiego). Porównanie kolumn z poszczególnymi wskaźnikami będzie ułatwiać raportowanie tendencji w zmianach poszczególnych wskaźników (poza opisowym przedstawieniem realizacji zadań Programu zawartym w rozdziale 3). Poniżej przedstawiono propozycję tabeli monitorowania, z dostępnymi w czasie przygotowania raportu wskaźnikami (Uwaga: większość wskaźników za rok 2011 będzie dostępna dopiero w II półroczu 2012 roku). Przedstawione wskaźniki zostały ustalone na podstawie danych pozyskanych w Starostwie Powiatowym, GUS, WIOŚ w Katowicach oraz na podstawie ustaleń własnych. Proponuje się umieszczenie poniższej tabeli w aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Tabela. Wskaźniki monitoringu dla Powiatu Raciborskiego

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2009r.	Stan 2010r.	Stan 2011r.	Diagnoza – tendencje zmian
Ochrona przyrody i krajobrazu					
1.	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000) [ha]	20 985,63	20 985,63	20 985,31	W 2011 roku zmianie uległa powierzchnia użytku ekologicznego „Starorzecze przy Klasztorze w Rudach Wielkich”- Uchwała Nr. IX/91/2011 Rady Miejskiej w Kuźnia Raciborskiej z dnia 25 sierpnia 2011r.
2.	Obszary NATURA 2000	1. PLH 240010 – Stawy Łęczczok 2. PLH 240013– Graniczny Meander Odry 3. PLH 240040– Las koło Tworkowa 4. PLH 240003 – Stawy Wielikąt i Las Tworkowski	1. PLH 240010 – Stawy Łęczczok 2. PLH 240013– Graniczny Meander Odry 3. PLH 240040– Las koło Tworkowa 4. PLH 240003 – Stawy Wielikąt i Las Tworkowski	1. PLH 240010 – Stawy Łęczczok 2. PLH 240013– Graniczny Meander Odry 3. PLH 240040– Las koło Tworkowa 4. PLH 240003 – Stawy Wielikąt i Las Tworkowski	Obszary Natura 2000 zostały zatwierdzone przez Radę Ministrów w dniu 28 października 2009 roku i przesłane do Komisji Europejskiej 29 października 2009 roku. W ocenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska proces tworzenia kompletnej sieci Natura 2000 w Polsce został zakończony, Komisja Europejska, wskazała na konieczność uzupełnienia dla kilkunastu gatunków oraz siedlisk przyrodniczych. Decyzjami z 10 stycznia 2011 r. Komisja Europejska zatwierdziła uaktualnione listy obszarów Natura 2000 dla poszczególnych regionów biogeograficznych poszerzone o 739 nowych obszarów.
3.	Parki Krajobrazowe	1. Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich – Gmina Kuźnia Raciborska, Kornowac, Nędza i Racibórz	1. Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich – Gmina Kuźnia Raciborska, Kornowac, Nędza i Racibórz	1. Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich – Gmina Kuźnia Raciborska, Kornowac, Nędza i Racibórz	Bez zmian
4.	Rezerваты	1. Łęczczok – Gmina Racibórz i Nędza	1. Łęczczok – Gmina Racibórz i Nędza	1. Łęczczok – Gmina Racibórz i Nędza	Bez zmian
5.	Obszary chronionego krajobrazu	1. Meandry Rzeki Odry – Gmina Krzyżanowice	1. Meandry Rzeki Odry – Gmina Krzyżanowice	1. Meandry Rzeki Odry – Gmina Krzyżanowice	Bez zmian
6.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	brak	brak	brak	Bez zmian

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2009r.	Stan 2010r.	Stan 2011r.	Diagnoza – tendencje zmian
7.	Użytki ekologiczne	1. Starorzecze przy klasztorze w Rudach- Gmina Kuźnia Raciborska (2,43 ha) 2. Łąka trzęślicowa w Małej Nędzy- Gmina Nędza (1,2 ha)	1. Starorzecze przy klasztorze w Rudach- Gmina Kuźnia Raciborska (2,43 ha) 2. Łąka trzęślicowa w Małej Nędzy- Gmina Nędza (1,2 ha)	1. Starorzecze przy klasztorze w Rudach- Gmina Kuźnia Raciborska (2,11 ha) 2. Łąka trzęślicowa w Małej Nędzy- Gmina Nędza (1,2 ha)	Zmniejszeniu o 0,32 ha uległa powierzchnia użytku ekologicznego Starorzecze przy klasztorze w Rudach.
8.	Pomniki przyrody	61	61	61	Liczba pomników przyrody nie uległa zmianie.
Lasy					
9.	Lesistość powiatu [%]	24,5	24,5	b.d.	Bez zmian
Jakość wód podziemnych i powierzchniowych					
10.	Jakość wód podziemnych	<p>Punkty pomiarowo- kontrolne (stan chemiczny):</p> <ol style="list-style-type: none"> Krzanowice- JCWPd 128- III klasa (dobry) Rudyszwałd- JCWPd 128- IV klasa (słaby) 	<p>Punkty pomiarowo- kontrolne (stan chemiczny):</p> <ol style="list-style-type: none"> Krzanowice- JCWPd 128- III klasa (dobry) Tworów- JCWPd 128- IV klasa (słaby) Brantówka- JCWPd 129- IV klasa (słaby) 	<p>Punkty pomiarowo- kontrolne (stan chemiczny):</p> <ol style="list-style-type: none"> Krzanowice- JCWPd 128- IV klasa (słaby) Tworów- JCWPd 128- III klasa (dobry) Rudyszwałd- JCWPd 128- IV klasa (słaby) 	<p>Stan chemiczny wód podziemnych na terenie powiatu ocenia się jako dobry stan chemiczny (III klasa) i słaby stan chemiczny (IV klasa). Jakość wód badanych w punkcie pomiarowym Krzanowice uległa pogorszeniu (z dobrego na słaby stan chemiczny). <u>Poprawiła się</u> natomiast jakość wód badanych w ppk Tworów (ze słabego na dobry stan chemiczny). Bez zmian pozostaje jakość wód badanych w ppk Rudyszwałd.</p>
		<p>Stan wód podziemnych przeznaczonych do spożycia oceniono jako dobry, jednak wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych stężeń następujących wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> chlor żelazo azotany mangan bakteria grupy coli Escherichia coli Enterokoki Clostridium perfringens bakterie Legionella odczyn mętność 	<p>Stan wód podziemnych przeznaczonych do spożycia oceniono jako dobry, jednak wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych stężeń następujących wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> chlor żelazo magnez mangan bakteria grupy coli Escherichia coli Enterokoki Clostridium perfringens odczyn mętność 	<p>Stan wód podziemnych przeznaczonych do spożycia oceniono jako dobry, jednak wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych stężeń następujących wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> magnez bakteria grupy coli odczyn mętność 	<p>Widoczna jest poprawa jakości wody do spożycia, w 2011 roku ilość wskaźników, które zostały przekroczone była mniejsza niż w latach poprzednich.</p>

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2009r.	Stan 2010r.	Stan 2011r.	Diagnoza – tendencje zmian																
11.	Jakość wód powierzchniowych	<p>Badania monitoringu jakości wód powierzchniowych na terenie Powiatu Raciborskiego prowadzono w 8 punktach pomiarowo-kontrolnych (stan/potencjał ekologiczny lub stan chemiczny):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odra- w Chałupkach – stan chemiczny poniżej dobrego 2. Odra- w Krzyżanowicach – stan ekologiczny umiarkowany, stan chemiczny poniżej dobrego 3. Krzyżanówka- ujście do Psiny- nie oceniono 4. Psina- miejscowość Bieńkowice- nie oceniono 5. Płużnica- ujście do Odry- stan ekologiczny umiarkowany 6. Odra w Miedoni- potencjał ekologiczny umiarkowany 7. Potok Łęgoń- drugie ujście do Odry- stan ekologiczny umiarkowany 8. Ruda- ujście do Odry- stan chemiczny dobry 	<p>Badania monitoringu jakości wód powierzchniowych na terenie Powiatu Raciborskiego prowadzono w 2 punktach pomiarowo-kontrolnych (stan/potencjał ekologiczny lub stan chemiczny):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odra- w Chałupkach – stan chemiczny dobry 2. Odra- w Krzyżanowicach – stan chemiczny poniżej dobrego 	<p>W momencie opracowania dokumentu nie wyznaczono punktów monitoringowych wód powierzchniowych na 2011 rok.</p>	<p>Stan/potencjał ekologiczny wód badanych rzek ocenia się w większości przypadków na umiarkowany, a stan chemiczny zwykle jako poniżej dobrego. W niektórych punktach monitoringowych nie dokonano oceny stanu/ potencjału ekologicznego ani stanu chemicznego. Badania prowadzone w wyznaczonych w 2009 roku punktach monitoringowych nie kontynuowano w kolejnych latach. W związku z tym występuje brak możliwości porównania tych wyników i oceny zmian jaki nastąpiły. Z dostępnych wyników stwierdzono, że w punkcie pomiarowym Odra- w Chałupkach stan chemiczny wód <u>poprawił się</u>. Należy dążyć do osiągnięcia i utrzymania co najmniej dobrego stanu wód, zgodnie z wymaganiami stawianymi w Ramowej Dyrektywie Wodnej</p>																
		<p>Stan wód podziemnych przeznaczonych do spożycia oceniono jako dobry, jednak wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych stężeń następujących wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enterokoki • Clostridium perfringens 	<p>Stan wód podziemnych przeznaczonych do spożycia oceniono jako dobry, jednak wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych stężeń następujących wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> • żelazo • mangan 	<p>Stan wód podziemnych przeznaczonych do spożycia oceniono jako dobry, jednak wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych stężeń następujących wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> • żelazo • mangan 		<p>Wskaźniki przekroczone w 2009 roku nie odnotowano w kolejnych latach. W latach 2010-2011 jakość wód przeznaczonych do spożycia nie uległa zmianie, odnotowano przekroczenie tych samych wskaźników.</p>															
Gospodarka wodno - ściekowa																					
12.	Zwodociągowanie powiatu i poszczególnych gmin w [%]:	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">Powiat:</td> <td style="text-align: right;">93,6</td> </tr> <tr> <td>Racibórz:</td> <td style="text-align: right;">95,6</td> </tr> <tr> <td>Kornowac:</td> <td style="text-align: right;">85,9</td> </tr> <tr> <td>Krzanowice:</td> <td style="text-align: right;">89,6</td> </tr> </table>	Powiat:	93,6	Racibórz:	95,6	Kornowac:	85,9	Krzanowice:	89,6	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">Powiat:</td> <td style="text-align: right;">93,6</td> </tr> <tr> <td>Racibórz:</td> <td style="text-align: right;">95,6</td> </tr> <tr> <td>Kornowac:</td> <td style="text-align: right;">86,0</td> </tr> <tr> <td>Krzanowice:</td> <td style="text-align: right;">89,7</td> </tr> </table>	Powiat:	93,6	Racibórz:	95,6	Kornowac:	86,0	Krzanowice:	89,7	*	Poziom zwodociągowania powiatu utrzymał się w latach 2009-2010 na stałym pułapie.
Powiat:	93,6																				
Racibórz:	95,6																				
Kornowac:	85,9																				
Krzanowice:	89,6																				
Powiat:	93,6																				
Racibórz:	95,6																				
Kornowac:	86,0																				
Krzanowice:	89,7																				

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2009r.	Stan 2010r.	Stan 2011r.	Diagnoza – tendencje zmian
		Krzyżanowice: 90,6 Kuźnia R.: 90,0 Nędza: 94,7 Pietrowice Wielkie: 95,0 Rudnik: 94,6	Krzyżanowice: 90,6 Kuźnia R.: 90,0 Nędza: 94,8 Pietrowice Wielkie: 95,0 Rudnik: 94,6		
13.	Skanalizowanie powiatu i poszczególnych gmin w [%]:	Powiat: 47,9 Racibórz: 82,4 Kornowac: 6,6 Krzyszowice: 26,1 Krzyżanowice: 0 Kuźnia R.: 30,4 Nędza: 0 Pietrowice Wielkie: 0 Rudnik: 16,0	Powiat: 48,8 Racibórz: 83,4 Kornowac: 6,7 Krzyszowice: 34,5 Krzyżanowice: 0 Kuźnia R.: 30,3 Nędza: 0 Pietrowice Wielkie: 0 Rudnik: 16,0	*	Poziom skanalizowania powiatu zwiększył się o 0,9 punkta procentowego w latach 2009-2010.
14.	Długość kanalizacji sanitarnej w [km]	193,2	199,3	*	Zanotowano wzrost długości sieci kanalizacji sanitarnej o 6,1 km (3,1 %).
15.	Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków: - biologiczne: - z podwyższonym usuwaniem biogenów	4 1	4 1	*	Bez zmian
Ochrona powietrza atmosferycznego					
16.	Stężenie średnioroczne NO ₂ [µg/m ³]	1. Krzyżanowice – b.d. 2. Kuźnia Raciborska – b.d. 3. Pietrowice Wielkie – b.d.	Nie prowadzono pomiarów.	Nie prowadzono pomiarów.	W roku 2009 i 2010 odnotowano przekroczenie stężenia pyłu PM10. Dopuszczalne średnioroczne stężenie pyłu PM10 wynosi 40µg/m ³ . Analizując wyniki stwierdzono wzrost stężenia pyłu PM10 w powietrzu w 2010 r. w stosunku do roku poprzedniego. Brak pomiarów w roku 2011 uniemożliwia ocenę dalszych zmian zawartość tej substancji w powietrzu.
17.	Stężenie średnioroczne SO ₂ [µg/m ³]	Nie prowadzono pomiarów.	Nie prowadzono pomiarów.	Nie prowadzono pomiarów.	
18.	Stężenie średnioroczne benzenu [µg/m ³]	1. Racibórz, ul. Pocztowa – 3,5	Nie prowadzono pomiarów.	Nie prowadzono pomiarów.	
19.	Stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego [µg/m ³]	1. Racibórz, ul. Studzienna – 41,0	1. Racibórz, ul. Studzienna – 56,0	Nie prowadzono pomiarów.	
20.	Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 wynoszącej 50 µg/m ³ .	94 (wzrost o 52% w stosunku do 2008 roku)	102 (wzrost o 8,5 % w stosunku do 2009 roku)	b.d.	Notowany jest wzrost częstości przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10. Do głównych przyczyn zaliczyć należy: - wpływ indywidualnego

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2009r.	Stan 2010r.	Stan 2011r.	Diagnoza – tendencje zmian
					ogrzewania budynków, - emisja wtórna z powierzchni odkrytych (drogi, place), - napływ zanieczyszczeń spoza granic strefy.
21.	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne lub wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji w <u>strefie raciborsko-wodzisławskiej (2009) i strefie śląskiej (2010 i 2011)</u>	Pył zawieszony PM10 (ochrona zdrowia)	Pył zawieszony PM10 (ochrona zdrowia)	Nie prowadzono pomiarów.	W analizowanym okresie doszło do przekroczenia wartości dopuszczalnych w zakresie pyłu zawieszzonego PM10.
22.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych [Mg/rok] z zakładów szczególnie uciążliwych	152	168	*	W latach 2009-2010 emisja zwiększyła się o 16Mg/rok (ok. 10%).
23.	Emisja zanieczyszczeń gazowych [Mg/rok] z zakładów szczególnie uciążliwych	106 468	105 702	*	W latach 2009-2010 emisja zmniejszyła się o 766 Mg (ok. 0,7%).
24.	Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń [Mg/rok]: - pyłowe: - gazowe:	5 715 771	5 916 471	*	W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń zwiększeniu uległa liczba zatrzymanych zanieczyszczeń pyłowych o 20,1 Mg/rok (ok. 3,5%), zmniejszeniu uległa liczba zatrzymanych zanieczyszczeń gazowych o 300 Mg (ok. 38,9%).
Ochrona przed hałasem					
25.	Miejsca gdzie poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Racibórz : - rejon ul. Kozielskiej (DK 45) • DWN- 72,3 dB • N- 64,5 dB - rejon ul. Bogumińskiej (DK 45) • DWN- 68,4 dB • N- 60,4 dB - rejon ul. Opawskiej (DW 916) • DWN- 70,0 dB	Nie prowadzono pomiarów.	Nie prowadzono pomiarów.	W 2009r. doszło do przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomu hałasu zarówno w porze dziennej/ wieczorowej/ nocnej, jak również w nocy. Ze względu na brak wyznaczonych punktów monitoringu hałasu na terenie powiatu w latach 2010-2011

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2009r.	Stan 2010r.	Stan 2011r.	Diagnoza – tendencje zmian
		<ul style="list-style-type: none"> • N- 60,8 dB - rejon ul. Gliwickiej (DW 919) • DWN- 65,7 dB • N- 57,1 dB 			niemożliwe jest dokonanie analizy porównawczej i ocena tendencji zmian.
Promieniowanie elektromagnetyczne					
26.	Miejsca gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	brak	brak	*	Bez zmian
Poważane awarie					
27.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku: - duże: - średnie: - lokalne: - małe:	0 0 698 46	0 0 1278 65	0 2 11 645	Występująca duża liczba miejscowych zagrożeń w skali lokalnej i małej związana jest głównie z lokalnymi podtopieniami oraz wypalaniem traw. Największa liczba miejscowych zagrożeń występuje w miesiącach letnich. Nie występowały poważne awarie w dużej skali.
Gospodarka odpadami					
<i>Wskaźniki monitorowania celów dotyczących odpadów komunalnych</i>					
28.	Odsetek masy zbieranych odpadów komunalnych w stosunku do masy powstających odpadów [%]	90,6	94,6	93,2	Odsetek odpadów zebranych w stosunku do wytwarzanych ulega wahaniom, jednakże utrzymuje się cały czas na zbliżonym ponad 90% poziomie.
29.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie w stosunku do ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych [%]	12,7	13,7	15,5	W analizowanych latach obserwuje się stopniowy wzrost ilości odpadów zbieranych w sposób selektywny w stosunku do ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych
30.	Odsetek mieszkańców powiatu objętych umowami na odbiór odpadów [%]	b.d.	96,98	98,25	Następuje sukcesywny wzrost procenta mieszkańców mających podpisaną umowę na odbiór odpadów komunalnych,

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2009r.	Stan 2010r.	Stan 2011r.	Diagnoza – tendencje zmian
31.	Odsetek mieszkańców powiatu objętych systemem selektywnego odbierania odpadów [%]	b.d.	96,98	98,25	a tym samym objętych systemem selektywnego odbierania odpadów. Zgodnie z KPGO 2014 osiągnięcie 100% poziomu dla obu wskaźników powinno nastąpić najpóźniej do 2015 r.
32.	Liczba legalnych składowisk odpadów komunalnych nie spełniających wymogów technicznych [szt.]	0	0	0	Istniejące na terenie Powiatu Raciborskiego składowiska odpadów komunalnych spełniają wymogi techniczne
33.	Odsetek składowanych bez przetworzenia zmieszanych odpadów komunalnych [%]	86,6	82,9	77,7	Następuje stopniowy spadek ilości składowanych bez przetworzenia zmieszanych odpadów komunalnych w stosunku do ogólnej zbieranej ilości tych odpadów.
34.	Liczba czynnych składowisk odpadów komunalnych [szt.]	2	2	2	W analizowanych latach liczba czynnych składowisk odpadów komunalnych nie uległa zmianie.
35.	Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji w stosunku do wytworzonych w 1995 r. [%]	92,4	88,2	83,3	W analizowanych latach zauważalny jest wyraźny spadek ilości odpadów ulegających biodegradacji poddanych procesowi składowania. Zgodnie z KPGO 2014 składowanie bioodpadów należy ograniczyć do poziomu 50% w 2013 r. i 35% w 2020 r. w stosunku do ich ilości wytworzonych w 1995 r.
36.	Wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych w stosunku do całkowitej ich ilości zawartych w zmieszanych odpadach komunalnych [%]	77,0	47,2	48,8	W latach 2010-2011 nastąpił spadek ilości zbieranych odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych w stosunku do 2009 r. Zgodnie z APGOWŚ selektywna zbiórka tych odpadów powinna osiągnąć poziom 80% w 2015 r. i 90% w 2018 r.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2009r.	Stan 2010r.	Stan 2011r.	Diagnoza – tendencje zmian
37.	Poziom selektywnego zbierania odpadów (surowców wtórnych) w stosunku do całkowitej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych [%]	11,3	11,0	8,2	W ostatnich latach zauważalna jest tendencja spadkowa w odniesieniu do ilości zbieranych surowców wtórnych. Zgodnie z KPGO 2014 recykling tego typu materiałów odpadowych pochodzących z gospodarstw domowych, do 2020 r. powinien osiągnąć poziom 50%.
38.	Poziom selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych w stosunku do całkowitej ilości wytworzonych odpadów wielkogabarytowych [%]	44,7	50,2	45,2	Odsetek odpadów wielkogabarytowych zebranych w stosunku do wytwarzanych ulega wahaniom, jednakże w analizowanych latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie.
39.	Łączna przepustowość istniejących kompostowni odpadów zielonych [Mg/rok]	0	0	3 750 (15 Mg * 250 dni roboczych)	W połowie 2011 r. została uruchomiona kompostownia na Składowisku Odpadów Innych niż Niebezpieczne i Obojętne w Raciborzu.
40.	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych [Mg s.m.]	1 358,01	1 471,30	272,49	W latach 2009-2010 zauważalna jest tendencja wzrostowa w odniesieniu do wytwarzanych komunalnych osadów ściekowych. W czasie przygotowywania raportu nie były jeszcze dostępne w WSO pełne dane za 2011 r.
41.	Odsetek komunalnych osadów ściekowych zagospodarowanych [%]	100	99,7	b.d.	W latach 2009-2010 zagospodarowane zostały prawie wszystkie wytworzone komunalne osady ściekowe. W czasie przygotowywania raportu nie były jeszcze dostępne w WSO pełne dane za 2011 r.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2009r.	Stan 2010r.	Stan 2011r.	Diagnoza – tendencje zmian
<i>Wskaźniki monitorowania celów dotyczących odpadów z sektora gospodarczego</i>					
42.	Masa wytwarzanych odpadów z sektora gospodarczego ogółem [Mg]	81 220,696	38 401,041	9 978,187	Największą wartość osiągnięto w 2009 r. - dominowały odpady z budowy i remontów (grupa 17). W czasie przygotowywania raportu nie były jeszcze dostępne w WSO pełne dane za 2011 r.
43.	Masa pozostałych do zlikwidowania urządzeń PCB [Mg]	0	0	0	Na terenie Powiatu Raciborskiego nie ma urządzeń zawierających PCB. Zgodnie z obowiązującymi przepisami - całkowite wyeliminowanie PCB ze środowiska miało nastąpić do 30 czerwca 2010 r.
44.	Liczba funkcjonujących instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych [szt.]	0	0	0	Na terenie Powiatu Raciborskiego nie funkcjonują instalacje tego typu.
45.	Łączna przepustowość instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych[Mg/rok]	0	0	0	j. w.
46.	Masa pojazdów demontowanych w stacjach demontażu pojazdów [Mg/rok]	486,475	414,470	b.d.	W latach 2009-2010 ilość demontowanych pojazdów utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W czasie przygotowywania raportu nie były jeszcze dostępne w WSO pełne dane za 2011 r.
47.	Łączna przepustowość stacji demontażu pojazdów [Mg/rok]	2 400	2 400	2 400	Na terenie Powiatu Raciborskiego funkcjonują dwie stacje demontażu pojazdów o przepustowościach: 1 600 i 800 Mg/rok

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2009r.	Stan 2010r.	Stan 2011r.	Diagnoza – tendencje zmian
48.	Masa zebranego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca [kg/osoba]	1,03	0,63	0,64	W latach 2010-2011 odnotowano tendencje spadkową odnośnie ilości zebranego ZSEiE w stosunku do roku 2009. Do 2022 r. należy osiągnąć poziom selektywnego zbierania ZSEiE pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości co najmniej 4 kg/M/rok.
49.	Łączna przepustowość zakładów przetwarzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego [Mg/rok]	0	0	0	Na terenie Powiatu Raciborskiego nie funkcjonują zakłady tego typu.
50.	Masa pozostałych do usunięcia wyrobów zawierających azbest - pokrycia dachowe [m ²], - rury [mb]	Brak pełnych danych	Brak pełnych danych	352 055,8 5 500	Na koniec 2011 r., spośród 8 gmin Powiatu Raciborskiego - 7 miało wykonane pełne inwentaryzacje wyrobów azbestowych (w formie spisu z natury). Jedynie Gmina Rudnik posiada dane ilościowe ze zgłoszeń od mieszkańców.
51.	Pozostała pojemność składowisk odpadów zawierających azbest [m ³]	0	0	0	Na terenie Powiatu Raciborskiego nie ma składowiska odpadów zawierających azbest.
52.	Liczba zinwentaryzowanych mogiłników pozostałych do likwidacji [szt.]	0	0	0	Na terenie Powiatu Raciborskiego nie ma mogiłników zawierających przeterminowane środki ochrony roślin.
Nakłady inwestycyjne na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska					
53.	Nakłady na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska ogółem [zł.]	Powiat Raciborski razem – 57 518 884,51 w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Racibórz – 50 236 947,49 • Kornowac – 622 864,72 • Krzanowice – 1 648 906,38 • Krzyżanowice – 1 957 212,25 • Kuźnia R. – 2 002 156,85 • Nędza – 507 047,47 • Pietrowice Wielkie – 328 805,45 	Powiat Raciborski razem – 31 928 630,18 w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Racibórz – 17 115 252,77 • Kornowac – 263 445,43 • Krzanowice – 7 598 865,72 • Krzyżanowice – 3 715 656,26 • Kuźnia R. – 1 526 730,64 • Nędza – 1 012 440,19 • Pietrowice Wielkie – 401 424,57 	*	W stosunku do roku 2009 w roku 2010 nastąpił spadek nakładów na ochronę środowiska i gospodarkę wodną w Powiecie Raciborskim o ok. 44 %. Wzrost nakładów dotyczył tylko gmin Krzanowice, Krzyżanowice, Nędza, Pietrowice Wielkie i Rudnik.

**RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU RACIBORSKIEGO ZA LATA 2010-2011**

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2009r.	Stan 2010r.	Stan 2011r.	Diagnoza – tendencje zmian
		<ul style="list-style-type: none"> • Rudnik – 214 943,90 	<ul style="list-style-type: none"> • Rudnik - 294 814,60 		<p>Największy kwotowo spadek nakładów dotyczy miasta Racibórz i Gminy Kornowac. W czasie przygotowywania raportu nie są jeszcze dostępne dane za 2011 rok w biuletynach GUS.</p>
	w tym ochrona powietrza i klimatu [%]:	Powiat Raciborski razem – 661 360,42 w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Racibórz – 461 567,02 • Kornowac – 0 • Krzanowice – 0 • Krzyżanowice – 199 793,40 • Kuźnia Raciborska – 0 • Nędza – 0 • Pietrowice Wielkie – 0 • Rudnik - 0 	Powiat Raciborski razem – 778 682,32 w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Racibórz – 618 957,02 • Kornowac – 0 • Krzanowice – 0 • Krzyżanowice – 158 21,40 • Kuźnia Raciborska – 0 • Nędza – 0 • Pietrowice Wielkie – 1 493,90 • Rudnik - 0 	*	
	w tym: nakłady na gospodarkę ściekową i ochronę wód [zł].	Powiat Raciborski razem – 41 749 788,23 w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Racibórz – 39 975 335,91 • Kornowac – 420 008,00 • Krzanowice – 644 554,18 • Krzyżanowice – 200 000,00 • Kuźnia Raciborska – 453 420,14 • Nędza – 56 470,00 • Pietrowice Wielkie – 0 • Rudnik - 0 	Powiat Raciborski razem – 9 559 458,31 w tym: <ul style="list-style-type: none"> • Racibórz – 2 603 144,70 • Kornowac – 0 • Krzanowice – 6 392 946,29 • Krzyżanowice – 0 • Kuźnia Raciborska – 0 • Nędza – 563 367,32 • Pietrowice Wielkie – 0 • Rudnik - 0 	*	

Dane wg www.stat.gov.pl oraz z informacji pozyskanych ze Starostwa Powiatowego oraz z Urzędów Gmin

* dane z pomiarów za 2011 rok będą dostępne w II półroczu 2012 roku w raportach GUS i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska

6. OCENA STOPNIA ROZBIEŻNOŚCI POMIĘDZY PRZYJĘTYMI CELAMI A ICH WYKONANIEM, WERYFIKACJA PRZYJĘTYCH ZADAŃ, OCENA WYKONANIA

Przyjęte w Programie Ochrony Środowiska priorytety, cele i zadania zgodne były z kierunkami Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2011-2014. Stanowiły przełożenie celów Polityki Ekologicznej Państwa na szczebel Powiatu. Stanowi to niekiedy bardzo trudne zadanie, z jednej strony wobec skromności dyspozycyjnych środków na ochronę środowiska, a z drugiej strony ogrom potrzeb bieżących mieszkańców powiatu. Realizacja przyjętego Programu w miarę jego realizacji stwarza niekiedy problemy, tak natury finansowej (trudność w pozyskaniu środków finansowych) jak i innej natury (np. zmieniające się potrzeby bieżące mieszkańców, czynniki zewnętrzne, zmiana ustawodawstwa etc.) Duża część zadań zawartych w Programie wpisuje się w pożądane przez ogół mieszkańców powiatu kierunki – np. poprawę stanu wód, rozbudowę sieci wodno – kanalizacyjnej, poprawę jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenie uciążliwości hałasu i promieniowania elektromagnetycznego. Analizując przyjęte w Programie Ochrony Środowiska zadania należy zauważyć:

- zrealizowane zostały najważniejsze zadania w zakresie ochrony powietrza, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, edukacji ekologicznej, ochrony przyrody,
- dodatkowo w różnych komponentach środowiska zrealizowano 26 zadań sklasyfikowanych jako „inne” (nie ujętych w Programie)
- powodem braku realizacji części zadań były zwłaszcza:
  - o zmiana priorytetów wykonawczych w realizacji zadań na terenie powiatu,
  - o braki środków finansowych na realizację niektórych zadań,
  - o bieżąca ocena sytuacji i potrzeb na terenie powiatu.

7. DIAGNOZA, PROPOZYCJE NOWYCH PRIORYTETÓW I KRYTERIÓW ICH WYŁONIENIA.

Przeprowadzona analiza zakresu i stopnia realizacji zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego odbywała się już w czasie obowiązywania Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego. Realizacja tego celu osiągnięta będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu tego wykorzystania w najważniejszych obszarach ochrony środowiska. W ten sposób realizacja krajowej polityki ekologicznej wpisywać się będzie w osiągnięcie celów tej polityki na poziomie całej Wspólnoty.

Osiąganiu powyższych celów służyć ma realizacja następujących priorytetów i zadań, określona w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego, zgodnych z obecną Polityką ekologiczną państwa:

1. Kierunki działań systemowych polegające na:

- uwzględnianiu zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
- aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska,
- zarządzaniu środowiskowym,
- udziale społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
- rozwoju badań i postępie technicznym,
- odpowiedzialności za szkody w środowisku,
- uwzględnianiu aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym.

2. Ochrona zasobów naturalnych polegająca na:

- ochronie przyrody,
- ochronie i zrównoważonym rozwoju lasów,
- racjonalnym gospodarowaniu zasobami wodnymi,
- ochronie powierzchni ziemi,
- gospodarowaniu zasobami geologicznymi.

3. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego polegająca na działaniach w obszarach:

- środowisko a zdrowie,
- jakość powietrza,
- ochrona wód,
- gospodarka odpadami,
- oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych,
- substancje chemiczne w środowisku.

Kolejna aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego powinna uwzględniać zmiany celów i priorytetów zgodną z obecną Polityką Ekologiczną Państwa.

8. STRESZCZENIE

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w powiecie. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach – od krajowego do gminnego – jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Analizując realizację programu na poziomie powiatowym należy pamiętać, że praktycznie zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają nie tylko samorząd powiatu, ale również w dużym stopniu samorządy gminne oraz podmioty gospodarcze. Charakter zadań z zakresu ochrony środowiska wykonywany przez samorząd powiatowy wpływa na możliwości bezpośredniej i pośredniej ochrony środowiska na terenie powiatu.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono zadania, które były realizowane w ramach przyjętego przez Radę Powiatu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego”.

Do najważniejszych zadań można zaliczyć:

- budowę i modernizację dróg,
- zadania w zakresie ochrony przed hałasem, ochrony przyrody i gleb,
- edukację ekologiczną.

Podsumowując należy zauważyć, iż większość zadań została zrealizowana lub jest realizowana sukcesywnie na bieżąco. Niektóre z zadań pozostających do realizacji będą realizowane w kolejnych okresach obowiązywania Programu Ochrony Środowiska (którego okres obowiązywania to 4 lata).

9. LITERATURA.

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa 2008 r.
2. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2007-2010 z perspektywą do roku 2014 – Warszawa 2006 r.
3. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Raciborskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015.
4. Sprawozdanie opisowe z realizacji budżetu Powiatu Raciborskiego za lata 2010 i 2011.
5. www.stat.gov.pl – GUS 2010.
6. Raporty o stanie środowiska w województwie śląskim, WIOŚ Katowice, 2009, 2010, 2011.
7. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego.
8. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 – Warszawa 2010 r.
9. Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego – Katowice 2009 r.
10. Sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Raciborskiego za lata 2009-2010.
11. Rola powiatowej administracji geologicznej w ochronie zasobów kopalin, dr Kamilla Olejniczak, Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie.
12. <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/index.php>
13. www.lasy.gov.pl
14. <http://www.salamandra.org.pl>
15. Statystyczne Vademecum Samorządowca 2010 GUS.
16. Informacje Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Raciborzu.
17. Informacja o działaniach komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Raciborzu w 2010 i 2011 roku.
18. Plan Zarządzania Kryzysowego Starostwo Powiatowe w Raciborzu.
19. Plan operacyjny ochrony przed powodzią, Starostwo Powiatowe w Raciborzu.
20. Rejestr zawierający informacje o osuwiskach i ruchach masowych ziemi na terenie Powiatu Raciborskiego.
21. Regionalny System Zarządzania Kryzysowego.
22. Sprawozdanie GUS o lasach stanowiących własność osób fizycznych, prawnych i Skarbu Państwa 2010 i 2011 rok.
23. Materiały przygotowywane przez Referat Ochrony Środowiska, Gospodarki Wodnej i Rolnictwa na sesję Rady Powiatu Raciborskiego.
24. Rejestr Form Ochrony Przyrody, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach.
25. Statystyki Powiatowej Komendy Straży Pożarnych w Raciborzu.